БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ БИРИНЧИ ЙИЛИ

БЕШ МИНГИНЧИ «ЗАНГОРИ КЕМА»

Бугун

«Ташсельмаш» заводининг йиғув цехи конвейеридан беш мингинчи (икки қаторли ҳисобида) «зангори кема» тушириб олинди. Бу —кенг қатор ораларига мўлжалланган «17 ХВ-1,8» маркали пахта териш машиналаридир.

Маълумки, шу йил бошида завод конвейеридан машҳур тўрт қаторли «14-ХВ-2,4» маркали «Узбекистон» маркали пахта териш машинаси тушириб олинган эди. Ҳозирги кунда эса «ХН-3,6» маркали пахта териш машинасини ишлаб чиқаришга тайёргарлик кетаяпти.

«Ташсельмаш» заводи беш йилликнинг биринчи йилида дала меҳнаткашларига 11 мингта (икки қаторли ҳисобида) «зангори кема» етказиб берди. Бу — саккизинчи беш йилликнинг биринчи йилида ишлаб чиқарилган машиналардан 3800 та кўп демакдир.

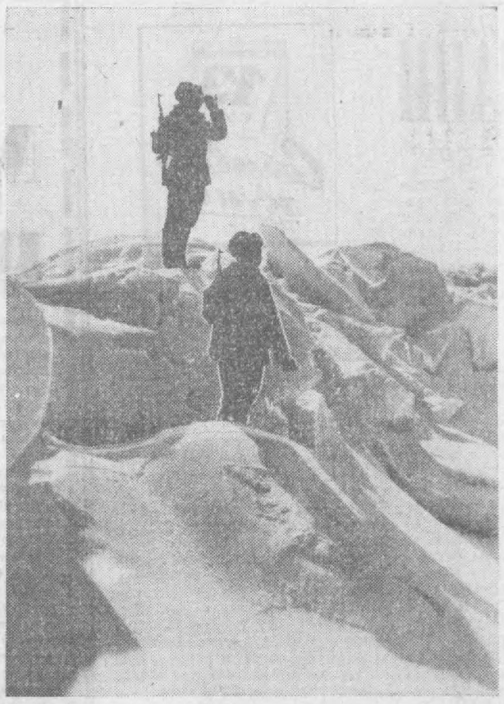

ШИМОЛДА

Чегарачилар дозори Чукотка ерида.

Р. ЗВЯГЕЛЬСКИЙ фотоси (ТАСС фотохроникаси).

БУГУН ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

Ватанимиз бепоён, унинг бир неча 10 минг километрларга чўзилган чегараларини совет чегарачи қўшинлари сергаклик билан қўриқлаб турибди. Чегарачилар совет ҳокимияти тикланаётган йилларда, урушгача бўлган даврларда Ватанимиз чегараларини яхши қўриқладилар. Улуғ Ватан уруши йилларида улар фашист босқинчиларининг биринчи зарбаларини қайтариб, чинакам мардлик, матонат ва Ватанга садоқатни намойиш қилдилар.

Ҳозирги пайтда совет чегара қўшинлари замонавий қуроллар, жанговар ва махсус техника билан таъминланганлар. Улар ўз ўртоқлари — социалистик мамлакатларнинг чегарачилари билан бирга кўп минг километрларга чўзилган давлат чегарасини қўриқлаб турибдилар.

ЖАНУБДА

СУРХОНДАРЕ ОБЛАСТИ. Катерлар группасининг старшинаси Иван Пчельников чегарада 1939 йилдан бери хизмат қилади. У Қизил Юлдуз ордени ва тўққиз медаль билан мукофотланган.

СУРАТДА: старшина Иван Пчельников ёш чегарачилар даврасида.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.

28 МАЙ 1971 й.

ЖУМА

№ 124 (1599).

БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

⊙ Кеча Прагадаги «Авто-Прага» заводида чехословак—совет дўстлиги митинги бўлиб ўтди. Бу митингда ЧКП XIV съездида қатнашаётган КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси иштирок этди.

Тонгги газеталарда ўртоқ Л. И. Брежневнинг митингдаги нутқи ва Прага меҳнаткашларининг совет халқига мактуби босилган.

⊙ 26 майда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, Араб Социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат билан суҳбатлашди. Суҳбат вақтида ҳар иккала томонни қизиқтираётган бир қанча проблемалар муҳокама қилинди.

МАДАНИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИБ

Шаҳримиздаги «Коммунальник» клубида ўндан ортиқ тўгарак ишлаб турибди. Бу тўгаракларда саккиз юздан ортиқ турли касбдаги кишилар—ишчилар, хизматчилар, студент ва ўқувчилар ўзлари қизиққан соҳа бўйича шуғулланадилар. Уларга малакали мутахассислар маҳорат сирларини ўргатади. Айниқса ёш денгизчилар клуби фаолияти диққатга сазовор.

Клуб агитбригадасини эса Чилонзор районининг кўпгина ЖЭКларида, шаҳримизнинг бошқа бир қатор районларидаги маҳаллаларда яхши танишади. Бу агитбригада ўзининг лекция ва концертлари билан турли жойларда меҳмон бўлиб туради. Унга А. Г. Пригожин раҳбарлик қилмоқда.

Бугун

агитбригада Ленин районининг 17-ЖЭКида бўлди. Бу ерда чегарачилар кунига бағишланган суҳбат ва лекциядан сўнг, фильм намойиш қилинди.

ЁШ ОЛИМЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ўрта Осиё нефтни қайта ишлаш илмий-тадқиқот институтида ёш олимларнинг илмий-техникавий конференцияси бўлиб ўтди. Унда йигирмага яқин илмий доклад тингланди. Айниқса аспирантлардан Н. Раҳматуллаев, П. Носиров ва бошқаларнинг докладлари диққатга сазовор бўлди.

Конференцияда Москва, Уфа ва бошқа шаҳарлардан келган ёш олимлар ҳам қатнашишди.

Беш йиллик— муддатидан илгари

МУСОБАҚА ҚИЗИЯПТИ

«Тошкенткабель» заводи маҳсулотлари бугунги кунда кўпгина хорижий элларга ҳам жўнатилмоқда. Унга бўлган талаб кун сайин ортиб бормоқда.

Ана шунинг учун ҳам завод ишчи-хизматчилари суръатга-суръат қўшиб ишлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтирмоқдалар.

Партиямиз XXIV съезди тарихий қарорларидан илҳомланган ишчилар меҳнатда улкан ютуқларни қўлга киритяпти.

— Чкалов номли самолётсозлик заводининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати А. А. Девятованинг меҳнат унумдорлигини ошириб, беш йиллик планни тўрт йилда бажариш ҳақида бошлаб берган ватанпарварлик ташаббуси «Тошкенткабель» заводининг 30-цех ишчилари қалбидан ҳам чуқур жой олди, — дейди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жалил Розиқов. — Цех ишчилари ўртасида социалистик мусобақа кун сайин қизияпти. Бу ерда ўнлаб завод ветеранлари, юзлаб коммунистик меҳнат зарбдорлари меҳнат қилади. Ленин ордени кавалери, завод ветерани Тилла ака Йўлдошев бошлиқ смена аъзолари қўлни-қўлга бериб ишлаб, топшириқларни ошириб адо этмоқдалар. Цех ишчилари ўтган тўрт ой ичида ҳам катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Пландаги 2247 километр ўрнига 2283 километр кабель ишлаб чиқарилди. Кўплаб хом ашё ва электр энергияси тежаб қолинди.

Цехда Тилла ака Йўлдошев сменасидаги 30 ишчининг ҳаммаси А. А. Девятова ташаббусига якдиллик билан қўшилдилар.

— Юбилей йилида цехимиз катта ютуқларни қўлга киритди. Бу ютуқларга сменамиз ишчилари ҳам катта улуш қўшишди. Ҳозир кунлик ва ойлик нормаларини ошириб бажараётган ишчилар кўпчиликни ташкил этади, — дейди смена мастери Т. Йўлдошев.

Ю. Юмашев, Ф. Киселев, Н. Канаев, Ў. Тўғонова каби А. Девятова ташаббусига қўшилган кабелчилар беш йиллик топшириқни тўрт йилда бажариш ва кўплаб хом ашё тежаб қолишга аҳд қилишди.

Цех коллективи беш йиллик планни тўрт ярим йилда бажаришга, 1971 йил планига қўшимча 200 минг сўмлик кабель маҳсулотлари ишлаб чиқаришга бел боғладилар.

13 июнь — Сайловлар куни

ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда шаҳар савдо бошқармаси бошлиғи А. А. Қозиев, шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Т. Д. Соатов ўртоқларнинг ахборотлари тингланди. Бу бошқармалар 13 июнда ўтказиладиган сайловлар кунида ва унгача бўлган даврда сайлов участкаларига хизмат кўрсатиш юзасидан бир қатор тадбирлар белгилаганлар.

Сайлов участкаларида буфетлар ва умумий овқатланиш учун зарур бўлган кенг ассортиментдаги озиқ-овқат маҳсулотлари, яхна ичимликлар билан савдо қилувчи махсус жойлар ташкил этилади. Сайловлар арафасида савдо ва умумий овқатланиш бошқармаларида, ошхоналар трестлари ва бошқа савдо ташкилотларидан сайлов участкалари қошида ташкил этилган буфетлар ва бошқа савдо шахобчалари ишини назорат қилиш учун навбатчи кишилар тайинланади.

Комиссия йиғилишида пассажирлар ташувчи шаҳар автотрести бошқарувчиси Х. М. Мусажонов, трамвай-троллейбус бошқармаси бошлиғи К. А. Ғаниев ўртоқларнинг ҳам республика Олий Совети ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига бўладиган сайловлар кунида сайловчиларга транспорт хизмати кўрсатиш юзасидан кўрган тайёргарликлари ҳақидаги ахборотлари эшитилди.

Шаҳар сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши шу йил 2 июнда бўлади. Бу йиғилишда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети масъул секретарининг «Тошкент шаҳар Совети депутатлигига кўрсатилган номзодларни рўйхатга олиш бўйича округ сайлов комиссиялари иши якунлари тўғрисидаги» ахбороти ва сайлов участкалари ва округларини телефон воситалари билан таъминлаш бўйича шаҳар телефон тармоқлари бошқармаси бошлиғи В. Ф. Королевнинг ҳисоботи тингланади.

Тингловчилар практикада

Бу йил Тошкент олий партия мактабини 150 киши тамомлаб чиқади. Тингловчилар сиёсий ва назарий билимларини мустаҳкамлаш мақсадида ўқув практикасига жўнаб кетдилар. Ҳозир улар ўқув практикасини Андижон областининг Хўжаобод, Ленинск, Москва, Андижон районларида, Тожикистон ССРнинг Қўрғонтепа районларида ўтказмоқдалар.

Практикант тингловчиларга тажрибали ўқитувчилардан тарих фанлари кандидати Б. Абдунабиев, юридик фанлари кандидатлари Т. Сқоқов, М. Эшимов, иқтисод фанлари кандидати А. Исмоилов ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар. Тингловчилар район партия комитети, район ижроия комитетлари, колхоз, совхоз ва саноат бошлангич партия ташкилотлари иш тажрибаларини ўрганиш билан бирга, аҳоли ўртасида КПСС XXIV съезди қарорларини ташвиқ қилишади.

НОРМАДАН ЗИЁД

Беш йиллик давлат планини тўрт ярим йилда бажарамиз!

Шу шиор асосида 2 троллейбус депосининг коллективи қизғин меҳнат қиляпти. Илғор депо ҳайдовчилари партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириб, йўловчилар ташиш ярим йиллик планини май ойининг ўрталаридаёқ адо этдилар.

Ишчан ҳайдовчилар И. И. Иброҳимов, Х. Рўзиев, А. Исмоилов, Т. Шеровлар олти ойлик планда кўрсатилганга нисбатан 15 мингдан зиёд йўловчини бекатларга элтиб қўйдилар.

Айни кунларда бу моҳир троллейбусчилар беш йиллик йўловчилар ташиш планини тўрт ярим йилда бажариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

УЧРАШУВЛАР

Бугун

Йўлдош шаҳарчадаги 3-мактаб клубида шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзодлар — Октябрь 50 йиллиги номли тикувчилик фабрикасининг ишчилари Раҳима Ўрдаевна Қаршиева ва Зинаида Григорьевна Салтигиналар билан сайловчиларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Бўлажак халқ хизматкорлари йиғилиш қатнашчиларига фабрика коллективи кучаётган меҳнат зафарлари ҳақида, шунингдек, таржимаи ҳоллари тўғрисида қисқача сўзлаб бердилар. Улар билдирилган юксак ишонч учун сайловчиларга юракдан ташаккур билдирдилар. Сайловчилар ҳам бирин-кетин сўзга чиқиб, номзодларга ўз наказларини беришди.

Худди шу куни шаҳар Советига депутатликка номзод, темирбетон конструкциялари заводи қошидаги лаборатория ишчиси Екатерина Васильевна Иванова, Сергели қурилиш материаллари комбинатининг электр пайвандчиси Умар Салмонов, биринчи мебель фабрикаси оператори Ҳакима Исломовалар билан ҳам сайловчиларнинг учрашувлари бўлиб ўтди.

Шу кунларда Куйбишев районидаги 9-сайлов участкаси қошидаги агитпунктда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик ишлари ҳар қачонгидан ҳам қизиб кетди. Агитпункт атрофига уюшган 75 агитатор сайловчилар ўртасида тез-тез бўлиб, оммавий-сиёсий ишларни авж олдириб юбордилар.

СУРАТДА: катта агитатор К. Шаропов сайловчилар билан суҳбат олдидан агитатор М. Асқаровага консультация бермоқда.

Ҳаваскорлар муваффақияти

С. М. Киров номли маданият уйи ҳаваскорлари истироҳат боғларида, сайлов участкаларида тез-тез ўз маҳоратларини намойиш қилиб, томошабинларни мамнун этмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган район ашула байрамида ҳам улар муваффақият билан иштирок этдилар. А. Собиров, Ё. Тўхтаев, Қ. Обидов, В. Азимов сингари ҳаваскорларнинг чиқишлари кўпчиликка маъқул бўлди.

Куни-кеча маданият уйида ёзги мавсум учун концерт бригадаси тузилди. Т. Рихсиев раҳбарлигидаги бу бригада маҳаллаларда, муассаса ва корхоналарда, истироҳат боғларида маданий хизмат кўрсатади. Ҳаваскорлар репертуарида турли хил рақслар, замонавий ашулалар ва куйлар бор.

Маданият уйининг ҳаваскор раққосалари алоҳида тайёргарлик кўряптилар. Энг моҳир раққосалар республика кўригига ва ундан август ойида Кишинев шаҳрида бўладиган Бутуниттифоқ рақс фестивалига йўлланма оладилар.

МАТБУОТ ТАРҚАТИШ КЎПАЯДИ

Ҳозирда республикамизда 1083 та газета-журнал киоскаси ишлаб турибди. Уларда кунига 1 миллион 250 минг нусха газета-журнал сотилмоқда. Ҳар минг киши 979 нусхадан газета, журнал ўқимоқда.

Шу беш йилликда матбуот тарқатиш 1,5 баравар ошади. Бу ҳақда Тошкентда бўлиб ўтган «Союзпечать» ходимларининг семинарида гапирилди. Унда республика «Союзпечать» бошқармасининг бошлиғи Л. Р. Берганова доклад қилди.

Семинар қатнашчилари ҳар бир нашрга обунани кўпайтириш, киоскалар ишини яхшилаш борасида ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ЧЎПОНЛАР ҲАЁТИ ҲАҚИДА

Бугун

Ўзбекистон хроникал-ҳужжатли ва илмий оммабоп фильмлар студиясида республикадаги машҳур чўпонларнинг ҳаётига бағишланган фильм устидаги ишлар ниҳоясига етказилди.

Икки қисмли бу картина «Оддий иш кунлари» деб аталади. Режиссёр-оператор Н. Азимов ва М. Исмоилов ижодкорлардан В. Ивченко ва М. Назаровларнинг сценарийси асосида ана шу фильмни яратдилар.

ЭРГАШ ШОИРГА БАҒИШЛАБ

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг мажлислар залида ўзбек халқ оғзаки адабиётининг оқсоқоли Эргаш Жуманбулбул ўғлининг 100 йиллигига бағишланган илмий-назарий конференция бўлиб ўтди.

Адабиёт музейининг директори, филология фанлари доктори, профессор Ҳамид Сулаймонов илмий конференцияни очиб, Эргаш Жуманбулбул ўғлининг ўзбек совет адабиётидаги ўрни, республикада шоирнинг 100 йиллик юбилейига кўрилаётган тайёргарликлар тўғрисида гапирди.

Эргаш Жуманбулбул ўғлини кўрган, унинг баъзи асарларини ёзиб олган таниқли олима, А. С. Пушкин номли тил адабиёт илмий-текшириш институтининг илмий ходими Музайяна Алавия ва Низомий номидаги Давлат педагогика институтининг доценти Шарифа Абдуллаевалар шоир ҳақидаги хотираларидан сўзлаб беришди.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхознинг аъзоси, достончи-бахши Чори Хўжамберди ўғли ўзининг анъанавий санъати билан зални тўлқинлантирди. Эргаш Жуманбулбул ўғлининг издоши бўлган бу бахши Ленин ҳақида, устози Эргаш шоир ҳақида, шунингдек, «Алпомиш» достонидан парчалар куйлаб берди.

Конференция қатнашчилари Эргаш Жуманбулбул ўғлининг ҳаёти ва ижодига бағишланган виставкани томоша қилишди.

ЯНГИ ТУРИСТИК БАЗА

Баҳаво Чимёнда республика туристик базаси ташкил этилди. База мактаб ўқувчиларининг ёзги каникул пайтларида дам олишлари учун мўлжалланган.

Янги оромгоҳда ҳар бири икки хонали 100 та коттеж қурилган.

Оромгоҳ келгуси ҳафтадан бошлаб ишлай бошлайди.

ОБ-ҲАВО

Бугун

Тошкентда ҳаво бироз булутланиб турсада, ёғингарчилик бўлмайди. Кундузи 25—27, кечаси 18—20 даража иссиқ бўлади.

Футбол. Яшин билан хайрлашув

Кеча Москвада машҳур дарвозабон Лев Яшин билан хайрлашув матчи бўлиб ўтди. Москвадаги В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг яшил майдонида жаҳон футболининг «юлдузлари»дан тузилган команда ва «Динамо» терма командаси учрашди.

«Динамо» терма командаси составига Москва, Киев, Тбилиси ва Минск шаҳарларининг энг кучли динамочи футболчилари киритилди. Халқаро тоифадаги судья Тофиқ Баҳрамовнинг ишораси билан майдонга командалар қуйидаги составда тушишди:

«Динамо» терма командаси — Яшин, Штапов, Хурцилава, Зиков, Соснихин, Гребнев, Сабо, Численко, Малофеев, Хмельницкий, Еврюжихин.

Жаҳон футболининг терма командасида қуйидаги спортчилар ўйнашди: Мазуркевич (Уругвай), Жоркефф (Франция), Месей (Венгрия), Шульц (ГФР), Пенья (Мексика), Факкетти (Италия), Анчок (Польша), Куна (ЧССР), Бонев (Болгария), Мюллер (ГФР), Жаич (Югославия), Любанский (Польша).

Учрашувнинг биринчи ярмида майдон эгаларининг устунлиги сезилиб турди. Меҳмонлар ҳаракати эса, улар биринчи марта шу составда ўйнаётганликлари учун бироз қовушмади. Ўйиннинг бошларидаёқ совет футболчилари икки марта Мазуркевични тўпни тўр ичидан олиб чиқишга мажбур қилишди. 7-минутда Хмельницкий ҳисобни очди, орадан 3 минут ўтгач, Сабонинг узоқ масофадан тепган тўпи мўлжалга етди.

Танаффусдан сўнг Яшин ўз ўрнини «Динамо» командасининг ёш дарвозабони Пильгуйга топширди. Ҳар икки командада ҳам бир қатор футболчилар алмашилди. Агарда «юлдузлар» командаси учун бу ўзгариш ижобий таъсир этган бўлса, совет футболчилари ташаббусни қўлдан бериб қўйдилар. Сўнгги 45 минутда меҳмонлар ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Аввалига Месей ҳимоячиларнинг хатосидан фойдаланиб, биринчи жавоб тўпини киритди. 78-минутда эса Болгариянинг энг кучли ҳужумчиси Жеков ҳисобни 2:2 га етказди.

Дўстона, чинакам спорт олишуви вазиятида ўтган бу учрашув катта футбол байрамига айланиб кетди.

чет элларда

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **РИМ.** Италия пойтахтидаги энг катта китоб магазинларидан бирида катта виставка очилди. Бу виставкада совет китоблари сотилади. Виставкага В. И. Ленин асарлари, рус ва совет ёзувчиларининг асарлари, қадимги рус рассомчилиги тарихига доир асарлар, совет кино ва театр тарихига оид асарлар, фан ва техника бўйича турли чет тилларда нашр қилинган китоблар бер.

✦ СОФИЯ. Болгарияда меҳмон бўлиб турган космонавт учувчилар В. В. Николаева — Терешкова билан А. Г. Николаев Стара-Загора шаҳрини бориб кўрдилар. Бу ерда бўлиб ўтган митингда А. Г. Николаев ана шу шаҳарнинг фахрий граждани деб эълон қилинди. Космонавтлар шундан сўнг «Наталия» тўқимачилик корхонасида бўлдилар ва Валентина Терешкова номи берилган бригада аъзолари билан учрашдилар.

◆ **НЬЮ—ЙОРК.** Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари. У Тан ўз ваколати муддати тугаганидан сўнг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари лавозимида қолмаслигини айтди. У Тан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти билан уюшган, ҳукуматдан ташқари бўлган ташкилотларнинг ҳар йили бу ерда ўтказиладиган конференциясида сўзга чиқиб, мен бунга «қатъий қарор қилдим», деди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари мен 1966 йилдаёқ истеъфо бериш ниятим борлигини эълон қилган эдим, деб эслатиб ўтди. Лекин ўша вақтда кўпгина мамлакатлар ва ташкилотлар вакилларининг илтимосига кўра у иккинчи муддатни ўташга розилик берган эди.

СОВЕТЛАР—ҲОКИМИЯТНИНГ ОЛИЙ ОРГАНИ

13 июнь — Сайловлар куни

РЕСПУБЛИКА Олий Совети ва маҳаллий Советларга бўладиган бу галги сайлов. мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг улкан вазифаларини белгилаб берган КПСС XXIV съезди бўлиб ўтган бир шароитда ўтмоқда. Совет халқи КПСС раҳбарлигида СССРда социалистик жамиятни муваффақият билан қуриб, коммунистик жамият барпо этиш вазифаларини амалга оширишда улкан ғалабаларни қўлга киритмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси мамлакатимизда коммунистик жамият қуришга қаратилган муҳим масалалардан бири бўлган. кўпчилик меҳнаткаш оммани давлат идора ишларига кўпроқ жалб қилиш йўли билан. Совет давлатининг қудратини янада ошириш ва мустаҳкамлаш масаласига катта аҳамият бериб келмоқда.

Мамлакатимизда кўпчилик меҳнаткаш оммани давлатни бошқариш ишларига жалб қилишнинг энг қулай формаси бўлган Советларнинг келиб чиқиши, ўзининг узоқ тарихига эга. Россияда пролетариат революцияси даври бошлангандан кейин. 1905—1907 йиллардаги буржуа демократик революцияси тажрибаларига асосланиб, В. И. Ленин ўзининг Советлар тўғрисидаги таълимотини яратди. В. И. Ленин Советлар тўғрисида биринчи марта 1905 йили. «Ишчи депутатлар Совети ва бизнинг вазифаларимиз» деган асарида фикр юритди ва Советларга, оммани тарбиялайдиган революцион орган куртаги деб қаради.

Шундай қилиб, Советлар Россияда 1917 йил Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қилгандан кейин, пролетариат диктатурасининг давлат формасига айланди. Советлар меҳнаткаш омма давлатни мумкин бўлган ҳар қандай воситалар билан идора қилишини осонлаштирадиган ташкилот бўлиб қолди. Советлар, пастдан халқ иродаси билан етишиб чиққан, халқ манфаати учун хизмат қиладиган ва халқнинг тўла қўллаб-қувватлашига таянадиган пролетариат диктатурасининг энг қулай давлат формаси бўлиб қолди.

Маҳаллий Советлар мамлакатимизда давлат ҳокимиятининг асосини ташкил этади. Шундай экан, ҳокимиятни бошқаришда маҳаллий Советларнинг роли бениҳоя каттадир. Улар ўз атрофига кўп сонли халқ вакилларини уюштирган. СССРда бутун ҳокимият халқники бўлиб, бу ҳокимиятни улар меҳнаткашлар депутатлари Совети орқали амалга оширадилар. Маҳаллий Советларга Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига садоқатли, халқ ўртасида фидокорона меҳнати билан обрў қозонган илғор кишилар депутат қилиб сайланадилар. Депутат бизнинг мамлакатимизда халқ хизматкори, деб таниладн. Депутат ана шу ишончни оқласа, у халқ ишончига, обрўйига сазовор бўлади. Бунинг учун депутатлар ўз сайловчилари билан тез-тез учрашиб, Советларнинг ва ўзларининг иш фаолиятлари тўғрисида ҳисобот бериб туришлари керак. Сайланган депутатлар Советларда қайси бир тадбирни амалга оширмасин, қайси бир масалани муҳокама қилмасин умумдавлат манфаатлари билан, кенг меҳнаткаш омма манфаатларининг уйғунлашувини кўзда тутган ҳолда иш олиб борадилар. Улар Советларнинг обрўйини кўтариш, давлатни бошқариш ишларидаги демократик принципларни мустаҳкамлаш учун курашадилар.

КПСС XXIV съезди мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун курашда Советлар ва айниқса, маҳаллий Советлар олдида катта, масъулиятли вазифалар турганлигини кўрсатиб берди. Съезд Советлар ўз вазифаларини тағин ҳам тўлароқ амалга оширишлари, экономика ва маданиятни ривожлантиришга, халқ фаровонлигини юксалтиришга амалий таъсир ўтказаверишлари, аҳолига социал, маиший хизмат кўрсатиш, жамоат тартибини сақлаш масалалари билан зўр бериб шуғулланишлари лозим, деб ҳисоблайди.

Коммунистик партиянинг кўрсатмаларини оғишмай амалга ошириб келаётган Советлар давлат олдидаги муҳим тарихий вазифаларни бажариб халқ ишончини оқлаб келмоқдалар. Сайланган депутатларнинг тобора актив иш олиб боришлари натижасида, Советларнинг ташкилий ва сиёсий иш формалари такомиллашиб бормоқда.

Биздаги демократия энг олий демократиядир. Бу демократия сўз, матбуот эркинлигида ҳам яққол намоён бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси Совет давлатининг асосий қонуни бўлган СССР Конституциясида расмийлаштирилган. Советларга ўтказиладиган сайлов кампаниялари ҳам мана шу қоидаларга тўла амал қилинган ҳолда олиб борилади.

Мамлакатимизда сайловларнинг тўғридан тўғри яширин овоз бериш системаси. СССР гражданларининг миллати, ирқи, жинси, ижтимоий келиб чиқишига қарамасдан тенг ҳуқуқ билан овоз беришда қатнашиши, сайловчиларнинг номзодлар билан учрашуви, сайловларнинг демократик принциплар асосида ўтишининг ёрқин далилидир,

1971 йил март ойида КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советларининг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида», СССР Олий Совети Президиумининг «Меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида» чиқарган қарорлари билан маҳаллий Советларнинг иш доираси анча кенгайди. Уларнинг моддий базаси яна ҳам мустаҳкамланди.

Янги қарор Советлар ишида демократияни янада ривожлантириш, меҳнаткаш омманинг давлатни бошқаришдаги иштирокини яна ҳам активлаштириш борасида катта қадам бўлади.

Ҳозирги пайтда марксизм-ленинизмнинг пролетариат диктатураси давлати формаси тўғрисидаги таълимоти яна ҳам ривожланиб, янги назариялар билан бойиб бормоқда.

Эндиликда кўпчилик мамлакатлар ўзларининг социал-иқтисодий шароитларини ҳисобга олган ҳолда, турли йўллар билан социализмга ўтиб бормоқдалар. Иккинчи жаҳон урушидан кейин халқаро вазият социализм фойдасига ҳал бўлиб, бир қанча Европа, Осиё мамлакатларида халқ демократик режимнинг ўрнатилиши, пролетариат диктатурасининг ўзига хос давлат формаларини вужудга келтирди.

Эндиликда, халқ демократик давлатлари қудратли Совет давлатининг етакчилигида, ягона фронтга бирлашиб, ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм ғалабаси учун, ер юзида демократия ва тинчлик учун кураш йўлидан бормоқдалар. Ҳозирги вақтда Совет тузуми бутун жаҳон олдида эзилган халқларни озодликка олиб чиқишда, уларнинг турмушини тубдан яхшилаш учун курашда, энг қулай давлат формаси эканлигини кўрсатди. Ҳозир ўз озодлиги учун курашаётган дунёдаги барча халқлар, Советлар мамлакатидан намуна олмоқда ва бу мамлакатга эргашмоқдалар.

Т. ОРИПОВ,
тарих фанлари кандидати.

Зарбдор қурилиш коллективларида

Мукофотдан руҳланиб

Саккизинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажаргани учун СССР Олий Совети Президиуми томонидан орден билан мукофотланган ташкилотлар орасида Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли 93-ихтисослаштирилган трест коллективи ҳам бор эди. Партия, ҳукуматимиз трест монтажчиларининг фидокорона меҳнатларини «Октябрь Революцияси» ордени билан тақдирлади. Трест коллективи бу юксак мукофотни саккизинчи беш йиллик планларини муддатидан икки ярим ой илгари бажариб, планга қўшимча 5 миллион сўмлик монтаж ишларини амалга оширгани, қурилиш-монтаж ишлари таннархини планда кўрсатилганидан 2.2 процент арзонлаштириб, бир миллион сўм соф фойда олгани, республикамизда 800 дан ортиқ саноат корхонасини қуриб «яхши» ва «аъло» баҳоларда фойдаланишга топширгани учун олди.

Юксак мукофот монтажчиларни янада руҳлантириб, кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Шунинг учун тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳам кўрсаткичлар қувонарли бўлмоқда.

Биринчи кварталда трест монтажчилари 5 миллион 500 минг сўмлик ўрнига 5 миллион 663 минг сўмлик монтаж ишларини адо этиб, планни ошириб бажарди. Монтаж ишлари таннархи пландагидан 0,78 процент арзонлашди. Бу даврда 54 тонна металл-прокат, 27 тонна труба, олти ярим минг сўмлик электрод ва бошқа материаллар тежаб қолинди. Рационализаторларнинг 50 таклифи 57 минг сўмга яқин иқтисодий самара берди.

Трестнинг бундай муваффақиятларида Тошкентдаги «Энергомонтаж» бошқармаси коллективининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Республикамиз пойтахтида ишга туширилаётган барча завод ва фабрикалардаги машина ва механизмлар дастгоҳ ҳамда турбиналарни ана шу бошқарма ишчилари монтаж қилишади, уларни синаб кўриб ишлашга тайёрлашади. Бошқарма коллективи партиямиз съезди бошланадиган кунгача Ҳамза районидаги нон заводининг монтаж ишларини тугаллаш мажбуриятини олган эди. Улар ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Нон заводи ҳозир маҳсулот бермоқда. Бошқарма шу кунларда 70 га яқин объектда монтаж ишларини олиб бормоқда. Ёғ-мой комбинати ва «Ташсельмаш» заводининг янги қувватлари, фармацевтика заводи, Чуқурсойдаги ёғочни қайта ишлаш комбинатининг янги қувватлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонасининг чуқур босма цехи ана шулар жумласидандир.

Чуқурсойдаги ёғочни қайта ишлаш комбинатининг эшик ва дераза ромлари, паркет тайёрлайдиган янги цехни бошқарманинг Фёдор Емец бошлиқ Коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари монтаж қилишмоқда. Бригадир Федор Емец бошқарманинг энг тажрибали монтажчиларидан. У 24 йилдан бери монтажчилик касбида ишлаб келмоқда. Бу фидокор ишчи «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени билан тақдирланган. Фёдор Емецнинг тадбиркорлиги туфайли бригада эшик ромлари тайёрланадиган цехга Швециядан келтирилган дастгоҳларни монтаж қилмоқда. Монтаж ишларида Швециядаги «Чер» фирмасининг Икарл Лафурец бошчилигидаги мутахассислар группаси ёрдам бермоқда. Мураккаб машина дастгоҳларини созлашда группанинг Эган Бурд ва Кант Элер каби мутахассислари тошкентлик ҳамкасбларига кўмаклашяптилар.

Участкада 83-ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари ўз билимларини мустаҳкамлашмоқда. Қурбон Бозоров, Александр Ермаков, Оллоберган Авезов каби практикантлар монтажчиликнинг сирларини анча эгаллаб олишди.

Бригадада ҳамманинг ўз ўрни бор. Михаил Фирсов пайвандлаш билан, Абузар Фаруддинов ва Исмоил Саломатов слесарь-монтажчилик билан топшириқларнинг ошириб бажарилишига, объектларнинг муддатидан илгари фойдаланишга топширилишига ўз ҳиссасини қўшади.

Монтажчилар билан шу цехда бўёқчилар ҳам ишлашмоқда. 159-трест, 13-бошқармасининг Фарида Зуннунова, Раҳмон Жуманиёзов, Мавлуда Обидова, Эргаш Тиллабоев каби бўёқчилари цехни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Бошқарманинг Николай Ерёменко етакчилигидаги слесарь-монтажчилари масъулиятли объект—Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти чуқур босма цехида машина ва механизмларни созлашмоқда. Бригаданинг Венямин Шишкин, Валерий Шнайдер, Владимир Молейкин, Иван Пьянов каби моҳир слесарь ва пайвандчилари ҳар бир ишни пишиқ-пухта бажаришади.

— Бу бригадада,—дейди бошқарма бош инженери Холец,—вьетнамлик ёшлар ҳунар ўрганишмоқда. Ту Вет Ня ва Нгуен Динь Лионг 57-ҳунар-техника билим юртида икки йил давомида билим олишган. Ҳозирда ўз билимларини ҳаётга татбиқ қилишяпти. Нина Мингузова ҳам практикада. У ҳам монтажчиликдек фахрли касбни эгаллаш иштиёқида моҳир ишчилардан ҳунар ўрганмоқда.

Тошкент ёғ-мой комбинатининг экстракция заводида бошқарманинг Азимжон Рихсиев ва Леонид Гречков бошчилигидаги монтажчилари энг сўнгги ишларни бажаришмоқда. Бригадир Азимжон Рихсиев мана, 11 йилдирки бу бошқармада ишлаб келмоқда. Монтажчиликда кўзи пишиб кетган бу фидокор етакчилигидаги бригада планларини доимо ошириб бажариб келади. Биринчи квартал плани ҳам 130 процент қилиб адо этилди.

Бригаданинг муваффақиятларида Ким Петр, Владимир Монжесов ва Георгий Межалов каби монтажчи ҳамда пайвандчиларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Экстракция заводининг мураккаб ва кўп иш талаб қиладиган монтажига Леонид Гречков бригадасининг ҳам меҳнати кўп сингди. Юрий Привалов ва Анатолий Грицай каби пайвандчилар сифатли ва тезкорлик билан ишлаб, илғорлар сафида боришмоқда

С. САЙДАЛИЕВ.

✻ Беш йиллик вахтасида

УЙЛАР КЕТИДАН УЙЛАР

Тошкентнинг «Шимол» массиви кейинги йиллар ичида кундан-кунга ўзгариб бормоқда. Бу массивда ҳозир мингдан ортиқ хонадон ҳовли тўйларини ўтказди. Албатта. бу уйларни қуришда бинокорларнинг хизмати катта.

159-трестга қарашли 22-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари массивда катта ишлар олиб боришаяпти. Шу йилнинг бошидаёқ улар ўнга яқин турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар.

Биз янги турар-жой биноси қурилаётган майдонга келганимизда иш жуда қизғин эди. Ҳозирги кунда об-ҳавонинг яхшилигидан фойдаланиб, бинонинг пойдевор қисмини тез ҳамда сифатли қилиб тайёрлаш кейинги монтаж ишларини бажаришда яхши натижаларни беради.

Объектда меҳнат қилаётган коммунист Ҳикмат Орипов бошчилик қилаётган бригада аъзолари бетонни исроф қилмай ишлатишяпти. Ҳикмат ака билан гаплашганимизда, бригада аъзолари бир кунда 50 кубометр қуйма (монолит) темир-бетон ётқизишини айтди. Бу кунлик нормаларининг 120-140 процентини ташкил қилади. Бригада бир йўла учта катта панеллик уйнинг пойдеворини қуймоқда, ғишт терувчи ва монтажчиларга қулайлик яратишмоқда.

Илғор қурувчилардан Н. Халиулин, Б. Аҳмаджонов, З. Вакилов, М. Раҳмонқулов, Т. Акташкина каби бригада аъзолари ўзларига берилган топшириқларни ҳар доим бажариб, иш сифатини оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

В. Г. Бобилев бошчилик қилаётган 22-қурилиш бошқармаси бинокорлари меҳнаткашларга чиройли, бежирим, ихчам ҳамда барча қулайликларга эга бўлган турар-жой биноларини тез қуриш, бошланган тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилига белгиланган план топшириқларини ошириб бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Ҳ. РУЗИЕВ.

Чилонзор районининг хушманзара жойларидан бири Қатортолда қурилган бу тўққиз қаватли турар-жой биноси яқинда фойдаланишга топширилади. Қурувчилар бино деворларини безашда ҳар хил керамика буюмларидан кенг фойдаланишди.

А. ТУРАЕВ фотоси.

КИОСКАЧИ ОТАХОН

Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар институти француз факультети биносининг ёнгинасида газета-журнал дўкони бор.

— Ассалому алайкум, отахон! Янги газеталардан борми?

—Ҳа!—мамнун жавоб беради отахон ҳар бир кишига.

— «Фан ва турмуш», «Саодат», «Муштум» журналларидан ва «Совет Ўзбекистони, «Тошкент ҳақиқати», «Тошкент оқшоми» газеталаридан берсангиз..

Ваҳоб Ғиёсов газета-журнал киоскасида 42 йилдан буён ишлаб келаётир. Нуроний отахон хушмуомалалиги, ширинсўзлиги билан ҳамшаҳарларимиз олқишига сазовор. Шундан бўлса керак, у ойлик топшириқларини мунтазам 130—140 процент қилиб адо этаётир.

Х. МУСТАНОВ.

Планетамиз янгиликлари

✻ Халқаро мавзуда

БИР ШАҲАРДА ИККИ МЭР

Япония шимолида, Аомори префектурасида Адзигасава деган шаҳар бор. Унда ҳаммаси бўлиб ўн уч минг аҳоли яшайди. Конституция куни 3 майгача кўпчилик японлар ҳатто унинг мавжудлигини ҳам билмас эдилар. Аммо ҳозир Адзигасава бутун мамлакатга маълум. Гап шундаки, 3 майда бу ерда... қўш ҳокимиятчилик ўрнатилди.

Адзигасавадаги қўш ҳокимиятчилик мулкдорлар ҳокимияти турлича ҳийла-найраnгларни амалга ошира олиши ва ҳар қандай лўттибозликларни қилиши мумкин бўлган буржуазия сайлов системаси натижасида ўрнатилди.

Адзигасавадаги сайловларда нималар қилинмади дейсиз: пора бериб ўзига ағдариб олишлар ҳам, пўписа қилишлар ҳам, қалбакичиликлар ҳам, товламачиликлар ҳам бўлди. Мана энди шаҳарда икки мэр мавжуд: улардан бири мамлакатда ҳукмрон либерал-демократик партия вакили етмиш икки ёшли Сейдзиро Накамурадир. У бунгача икки марта шаҳар мэри бўлган эди. Иккинчи мэр эса олтмиш уч ёшли мустақил Ясухари Судзулидир.

Овозларни ҳисоблаш вақтида Накамурани ёқлаб 5233 бюллетен, мустақил Судзукини ёқлаб 4755 бюллетен ташланганн маълум бўлди. Шу сабабли сайлов комиссияси Накамурага унинг шаҳар мэри қилиб учинчи марта сайланганлиги тўғрисида тегишли мандат берди.

Бироқ Накамуранинг учинчи марта «қайта сайланганлиги» шаҳардаги кўп кишиларда шубҳа туғдирди ва улар бюллетенларни текширишни талаб қилдилар.

2 май якшанба куни пакетларни очишиб, бюллетенларни қайтадан санай бошладилар. «Кутилмаган» натижа чиқди. Либерал Накамура учун берилган 5233 бюллетендан 593 таси бир қўл билан имзолангани, 267 бюллетеннинг эса шубҳали эканлиги маълум бўлди.

3 май куни эрталаб комиссия Судзуки уйига қараб жўнади ва унга сайланганлиги тўғрисидаги мандатни топшириб, Конституция куни билан табриклади. 10 майда, яъни сайловдан сўнг бир ҳафта ўтгач Накамуранинг ваколати тугаб, Судзуки мэр стулига ўтириши керак эди.

Бироқ Судзуки ҳамда шаҳардаги кўпчилик аҳолининг қувончи узоққа бормади. Сайлов комиссияси унга мандат беришдан олдин Накамуранинг сайланиш натижалари ва мандатни бекор қилиш тўғрисида зарур ҳужжатларни тузиши лозим эди. Бу иш эса шошма-шошарлик вақтида қилинмади. Бунинг устига Аомори префектураси бўйича ўтказилган сайловларнинг ревизия комиссиясида унинг қариндоши борлиги маълум бўлди. Саккиз йил давомида Накамурага хизмат қилган полиция ҳам унинг қўлида.

Шаҳар полицияси ғазабланган аҳолининг 10 майда Судзукини мэрияга қўлда кўтариб боришидан қўрқиб, вазият аниқлангунча Судзукини мэрияга яқин йўлатмаслик ҳақида буйруқ берди.

Йўлатишмади ҳам. Кўпчилик сайловчилар Накамурага қарши овоз берган бўлишига қарамай, у 10 майда яна шаҳар мэрининг стулига ўтириб олди.

АПН мухбири қўш ҳокимиятчилик қандай натижа билан тугаганини билиш учун Адзигасава мэрининг идорасига қўнғироқ қилди. Телефон олдига мэр ўринбосари жаноб Саито келди.

— Стулда Накамура ўтирибди ва у мэр бўлиб қолади, —деб қатъий жавоб берди афтидан собиқ «шаҳар отахони»нинг тарафдори бўлган бу киши ва трубкани илиб қўйди.

Адзигасавадаги қўш ҳокимиятчилик нима билан тугашини ҳозирча айтиш қийин. Мэр стулида зўравон ўтирибди, олий судда ҳам унинг қариндошлари топилиши мумкин. Буржуазия жамиятида қонун тоқа шотидек нарса, қаерга бурасанг ўша ерга айланаверади. Мулкдорлар ҳокимияти бу қонунларни қандай хоҳласа шундай бурайверади. Судзукига узоқ ва оғир кураш олиб боришга тўғри келади.

С. ХАРИН,
АПН мухбири. Токио.

БУЮК ОЛИМГА БАҒИШЛАНАДИ

ВАРШАВА. Николай Коперник туғилган кунининг 500 йиллиги 1973 йилда кенг нишонланади. Польшадаги нашриётларнинг яқин 2 йилга мўлжалланган планларида мана шу буюк олим асарларига кенг ўрин берилган.

Коперник юбилей комитетида ТАСС мухбирига шуни айтишдики, буюк поляк астрономи асарларининг Польша Фанлар академияси тайёрлаган тўла тўпламининг биринчи томи бу йил босиб чиқарилади. Коперникнинг тадқиқотчилар тўплаган асарлари 3 томдан иборат мана шу тўпламда эълон қилинади. Булар орасида олимнинг астрономияга доир кенг тарқалган асарлари билан бир қаторда иқтисодий тадқиқотлари, ёзишмалари ва битта адабий асари ҳам бор.

Олимнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган йигирма бешта оммабоп илмий китоблар, фандаги турғунлик ва чалкашлик билан курашиб келган олим сиймосини акс эттирувчи бир неча бадиий асарлар, Польшада Коперник қадами етган жойлар тўғрисида ҳикоя қилувчи кўпгина альбомлар юбилей арафасида босилиб чиқади.

(ТАСС).

ПОРТУГАЛИЯ: КУРАШ КЕНГАЙМОҚДА

ПАРИЖ. Португалиядан олиниб «Юманите» газетасида эълон қилинган мактубда Лиссабон ва Опорто районидаги бир қанча тўқимачилик корхоналарида забастовка ҳаракати кучайиб бораётганлиги айтилади. Забастовкачилар «Иш ҳақи оширилсин ва хўжайинлар меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари ҳисобга олинадиган коллектив шартномалар тузсинлар!» деган талабларни қўймоқдалар.

Португалия меҳнаткашларининг кенгайиб бораётган социал курашидаги асосий белгилардан бири шуки, деб ёзади газета, улар ўзларининг забастовка қилиш ҳуқуқини тасдиқлатиб олишга интилмоқдалар. Мамлакатдаги қўйи касаба союз ташкилотларидан 25 таси, деб ёзади, газета,иш ташлаган тўқимачилар билан ўзларининг бирдам эканликларини айтдилар. Португалия министрлар Кенгаши раиси номига ёзилган ва касаба союз ташкилотларидан 21 таси имзо чеккан мактубда «меҳнаткашларнинг иш ташлаш ҳуқуқи касабачилик манфаатларини ҳимоя қилишнинг қонуний воситасидир» дейилади.

Мавжуд режимга қаршилик кучайиб бораётганлигини, деб ёзади газета, армиядаги норозилик ҳам кўрсатиб турибди. Ҳарбий денгиз флотининг бир қанча бўлинмаларида офицерлар ва матрослар ўзларига тўланадиган пулни кўпайтириш талаб қилинган арзномаларга имзо чекмоқдалар. Солдатлар ва матрослар овқати яроқсиз бўлиб қолган армия ошхоналарида овқатланишдан бош тортмоқдалар. Португалия ҳукуматининг мустамлакачилик сиёсати Африкада кўп йиллардан бери Португалия олиб бораётган уруш, шунингдек, армияда ҳақиқий хизмат муддати кўп йилларга чўзилиб кетганлиги қуролли кучлар орасида катта норозилик туғдирмоқда.

Португалиянинг ҳукумат маъмурлари меҳнаткашлар курашини бостиришга уриниб, репрессия чораларини кенг равишда қўлламоқда.

«Режим заррача танқид қилинса, ҳукумат маъмурлари дарров репрессия бошлаб юборадилар,» — деб ёзади газета.

БОЛИВИЯДАГИ ВАЗИЯТ

НЬЮ-ЙОРК. Ўнгларнинг президент Хуан Хосе Торрес ҳукуматини ағдариб ташлаш ниятидаги фитнаси фош этилгандан кейин ҳам Боливияда вазият кескинлигича қолмоқда.

Чет эл информация агентликлари мухбирларининг пойтахт Ла-Пасдан хабар беришича, бу фитнада ўнг партиялар —миллатчи революцион ҳаракат ва реакцион ҳарбийлар группаси қатнашган. Улар бу йил икки марта мамлакатда тўнтариш қилиб ҳокимиятни ўз қўлларига олишга уриндилар. Ишчилар ва студентлар ташкилотлари уларнинг сўнгги фитнасини фош қилиб ташладилар.

Ишчилар ва студентлар ташкилотлари оммани сафарбар қилиш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар. Боливия ишчилар маркази ва университетлар конференцияси ўнглар тўнтариши хавфини тугатиш учун ўзларининг сафарбар бўлиб, шайланиб турганликларини билдирдилар.

Информация агентликларининг Боливиядан юборган хабарларида айтилишича, фитначилар ички олигархия билан ҳамда президент Торреснинг сиёсатидан норози бўлаётган йирик Америка монополиялари билан чамбарчас боғланган президент Торрес ҳукумати Американинг «Юнайтед стейтс стил» кампаниясига қарашли қалай конларини давлат ихтиёрига олган ва меҳнаткашларни давлатни бошқаришга аста-секин жалб этишга қаратилган тадбирларни амалга ошира бошлаган эди.

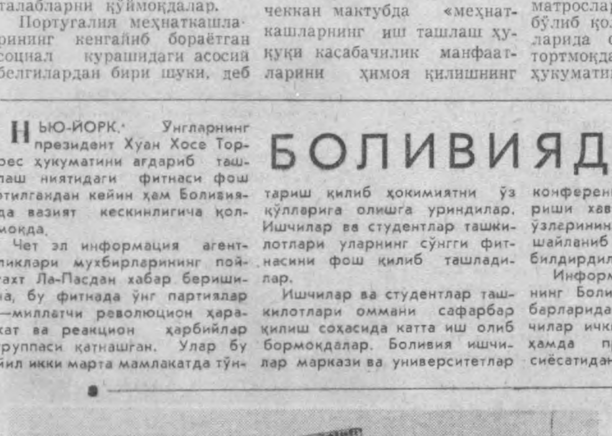

Болгария қишлоқларига биринчи келган киши эътиборини албатта энг баланд бинолар ўзига тортади. Бу бинолар кутубхона, маҳаллий клуб ёки маданият уйи бўлиб, Болгария қишлоғининг энг гавжум жойларидан ҳисобланади.

СУРАТДА: Троя шаҳри ёнидаги Орешак қишлоғида қурилган янги кутубхона. БТА—ТАСС фотоси.

КОНСЕРВАТОРЛАР ҲУКУМАТИ ОГОҲЛАНТИРИЛДИ

ЛОНДОН. Социалистик медицина уюшмасининг Лондонда бўлиб ўтган йиллик конференцияси консерваторлар ҳукуматини огоҳлантириб айтдики, Англияда ишсизлик кўпайиб кетганлиги медицина борасида ҳамда социал соҳада жиддий проблемалар туғдирмоқда. Агар ҳукумат халқ турмушининг шароитини яхшиламаса, бу ҳол инглиз жамиятининг жисмоний ва маънавий ҳолатига жуда салбий таъсир қилади.

Конференцияда қабул қилинган резолюцияда, ҳукумат одамларнинг сиҳат-саломатлиги манфаатини кўзлаб. Америка капитали ҳукмрон бўлиб қолган медицина саноатини национализация қилиши ва соғлиқни сақлаш ишларига берилаётган маблағларни камайтиришни тўхтатиши керак, дейилади.

(ТАСС).

МИРМУҲСИН — 50 ЁШДА

МИРМУҲСИН ўз ҳамқалам тенгқурлари орасида тиниб-тинчимаслиги, сермаҳсуллиги билан алоҳида кўзга ташланиб турадиган забардаст шоир ва кенг кўламли адибдир. Мавзулари эътибори билан ҳам, бадиий шакл танлаш жиҳати билан ҳам у серқирра. Бугун газетада унинг лирик ёки сиёсий-публицистик шеърларидан намуналар ўқисангиз, эртага ҳикоя ёки повестига кўзингиз тушади. У журналистга хос тезкор, публицистга хос замон воқеа-ҳодисаларига дарҳол ўз муносабатини билдира олувчи ҳозиржавоб шоир, «Уста Ғиёс», «Яшил қишлоқ», «Қадрдонлар», «Широқ», «Невара» сингари достонлар муаллифидир. Шунингдек, «Сурат», «Ҳаётга қайтиш», «Дорвозлар» ва араб ҳикоялари туркумига кирган «Али-Маҳдий», «Йўқолган жавоҳир», «Илон ўйнатувчи» ҳамда кўплаб сатирик ҳикоялар; «Жамила», «Оқ мармар», «Чўри», «Тунги чақмоқлар» сингари повестлари ҳамда «Чиниқиш», «Умид» каби романлари билан элга манзур бўлган йирик адибдир.

Баъзан унинг серунумлигидан ҳайратга тушиб, «У бу асарларни ёзишга қандай улгуради-я» деб қўямиз. «Ўзини қийнамай ёзса керак», деб ўйлаймиз. Бу албатта унчалик тўғри эмас. Чунки ёзувчи бирор асарни ёзишга киришгунча, ҳаёт материалини руҳидан ўтказган, пишитган, етилтирган бўлса ва ниҳоят «ёзмаса туролмайдиган» даражага етган бўлсагина қалами равон юради, асари муваффақиятли чиқади.

Мирмуҳсин буни яхши билади ва ижод кўнглида пухта етилгандан сўнггина қўлга қалам олади. Шу йўсинда у чиндан ҳам қийналмасдан ёза бошлайди. У ҳаётни мунтазам равишда кузатиб боради, Давр билан бирга нафас олади Ўз асарлари учун мавзуни ҳам, материални ҳам мана шу ҳаётнинг ўзидан қидиради. Ҳаёт унга битмас-туганмас ижод ва илҳом манбаи бўлиб хизмат қилади. Мавзу кетидан мавзуларнинг оқиб келиши ҳам шу тартибда воқеъ бўлади. Уни ёзмаса туролмайдиган ҳолатга солади. Шу тарзда шеърлар пайдо бўлади. Шу тарзда поэмалар вужудга келади. Шу тарзда унинг ҳикоя ёки повестлари туғилади.

Лекин ижодий сермаҳсулликнинг «сири» фақат бугина эмас. Бу «сир»ни асослироқ тушунмоқ учун албатта ижодкорнинг юрагига, унинг табиати, ижодий биографиясига ҳам назар ташлаш керак бўлади. Зероки, ижодий тайёргарлик, ижод қийноғи бирданига содир бўладиган тасодифий ҳодиса эмас. У ўзининг чуқур илдизларига эга бўлиб, бу илдизлар аввало шоир яшаган оила ва унинг билан узвий боғланиб кетадиган ижтимоий-сиёсий, маданий маърифий муҳитга бориб тақалади.

Мирмуҳсин кулолчилик билан шуғулланувчи Мирмуслим ака оиласида дунёга келди. У асосан амакиси Мирҳожи ака тарбиясида вояга етди. Октябргача бўлган барча меҳнаткаш оилалари каби оғир қисматни бошдан кечиришга маҳкум этилган бу оила ҳам революциядан сўнггина кўплар қатори бахт ва саодатга муяссар бўлди.

ҲАЁТ ВА ИЖОД

Мирмуҳсин (Мирсаидов) 1921 йил, 3 майда Тошкентнинг қадимий Сақичмон маҳалласида туғилди. Ота-боболари асли кулол-ҳунарманд бўлиб ўзининг айтишига қараганда, Мирсаид ака йигирманчи йилларда «Қизил кулол» артелини ташкил этишда қатнашганлардан бири. Мирмуҳсиннинг ўзи ҳам ёшликдан бошлаб отасига қарашиб унча-мунча идиш товоқ ясашни ўрганиб олган ҳунарманд.

Мирмуҳсинлар оиласи гарчи кулолчилик билан шуғулланса ҳам азалдан адабиётга қизиққан, кулолчилик ишларидан бўшаган пайтларида аксар шарқ классиклари асарларини ўқиб, ҳордиқ чиқаришни канда қилмайдиган ўқимишли кишилардан иборат эди. Улар узун қиш кечалари ҳар хил жангномаларни ўқишар, Навоий, Бедил ғазалларининг мағзини чақишар эди. Туғма зеҳн, уқувга эга бўлган зийрак ва синчков Мирмухсиннинг адабиётга, бадиий ижодга бўлган муҳаббати ҳам худди шу оилада тарбия топди. Кулоллар ҳаётининг ўзига хос романтикаси Мирмуҳсиннинг ёш қалбида нозик ҳислар уйғотди. Халқ китоблари, бу китоб қаҳрамонлари унинг руҳига, онгига чуқур таъсир этди.

Мирмуҳсин ўз ижодий фаолиятининг жуда эрта бошланганини, бунда ана шу кулоллар даврасида эшитган ғазал ва достонлар таъсири муҳим роль ўйнаганлиги, адабиёт, ижодга қизиқиш худди шу ердан бошланиб, кейинча унинг ҳаёт мазмунига айланганлигини, ана шу қизиқиш, адабиётга нисбатан пайдо бўлган муҳаббат чўғи мактабда ҳам, институтда ҳам ҳамиша ҳамроҳ бўлиб, тобора кучайганлигини очиқ тан олди.

Адабиётга бўлган бу қизиқиш, унинг қалбида куртак отиб, барг ёза бошлаган истеъдод ниҳоли тез орада ўзининг дастлабки нишоналарини кўрсата бошлади.

Мактабда ўқиб юрган вақтлариданоқ «Ленин учқуни», «Ёш куч», «Вожатий», «Ёш ленинчи» газета-журналларида ўзининг дастлабки шеърлари билан қатнашди.

1938 йили у Тошкент Давлат педагогика институтига киради. Бу ерда у Пушкин, Лермонтов шеърияти билан танишади. Уларга эргашиб ҳам тақлид, ҳам нотақлид йўсинда шеърлар ёзишга берилади. «Уларнинг баъзилари ҳозир ҳам китобларим ичида айланиб юради. Аксариси қаламимнинг чархланишига ёрдам берди» деб эслайди шоир бу тўғрида.

Мирмуҳсин институтни тугатгач (1941), ўзини матбуот ишига, журналистлик касбига бағишлайди. Дастлаб у, Тошкент трамвайлар трестида чиқадиган кўп тиражли газетада муҳаррирлик қила бошлайди. Кейин, Ўзбекистон радио комитетига ишга ўтади.

Мактаб йилларидаёқ комсомол, жамоат ишларига актив қатнашиб келган жўшқин табиатли шоир Мирмуҳсин, 1944 йилда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг агитация ва пропаганда бўлими бўйича сектор мудири бўлиб ишга ўтади. Айни бир вақтда, у Тошкент Давлат педагогика институти аспирантурасида ҳам ўқишни давом эттиради.

Бу вақтларда у ўз асарлари билан анча кўзга ташланиб қолган эди. Мирмуҳсин 1945 йилда Ўзбекистон Ёзувчилар союзига консультант, кўп ўтмай, союз аъзолигига қабул қилиб олинади.

1945 йилда Мирмуҳсин ҳаётида унутилмас воқеа юз берди. У КПСС аъзолигига қабул қилинади.

У ижоддагина актив бўлиб қолмади. Ижтимоий ишларда ҳам фаоллик кўрсатади. Ўша йиллардаёқ Ўзбекистон ёзувчилар союзи президиумининг аъзоси ва президиумнинг масъул секретари этиб сайланади.

Мирмуҳсин 1951 йилдан то 1965 йилгача Ўзбекистон ёзувчилари Союзининг органи — «Шарқ юлдузи» ойлик адабий-бадиий, ижтимоий-сиёсий журналнинг масъул муҳаррири бўлиб ишлайди. Мана, бир неча йилдирки, у, «Муштум» журналида бош муҳаррир

Ёзувчи учун газетада ишлаш, журналистика билан шуғулланиш ғоят фойдалидир. «Газета — мактабдир. Адабиётда унинг ўрнини босадиган нарса йўқ.» дейди йирик сўз усталаридан бири Константин Федин. Мирмуҳсин ана шу мактабнинг барча синфларини босиб ўтган ва Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Комил Яшин, Уйғун ва бошқа шу сингари устозлардан таълим олган ёзувчидир.

Мирмуҳсиннинг сермаҳсуллик «сири» ҳам худди мана шу факторлар билан изоҳланади.

Ёзувчи яратмоқчи бўлган асари материалини қанча яхши билса, бадиий асарнинг ижтимоий функциясини, вазифасини, унинг ўзига хос ички қонуниятларини қанча яхши билса шунча осон ва тез қийналмасдан ёза олади. У ана шунинг учун ҳам ҳаётнинг энг қайноқ жойларига ўзини уради. Фарғона водийсининг донги чиққан пахтакорлари, чорвадорлари, боғбонлари орасида бўлади. Хоразм хонлари қасрини бориб кўради. Мирзачўлни кезади. Қардош республикаларга сайр қилади. Қадимий Миср эҳромлари, кўҳна ҳинд шаҳарларини кўради. У ердаги одамлар билан суҳбатлашади. Уларнинг ҳаёти билан, орзу ва интилишлари, оғир қисматлари билан танишади. Буларнинг ҳаммаси шоир қалбига оташ солади. Лирик шеърга, баллада ва достонга, ҳикоя ёки повестга айланади.

Мирмуҳсин ярим аср довонини баракали ижод самаралари билан босиб ўтди. Ҳеч шубҳа йўқки, у ўз умрининг кейинги ярим асрида бундан ҳам каттароқ ютуқларни қўлга киритади. Китобхонларни янгидан-янги шеър ва достонлар, ҳикоя ва повестлар, романлар билан хушнуд этади. Давримиз кишилари дид ва талабига монанд асарлар яратади. Ижодий парвозни янада баландроқ олади.

Фатҳиддин НАСРИДДИНОВ

СЕВГИЛ

Севгил она юртни то ўлгунингча...
Бахтиёр онларда сурганда сафо,
Баъзан душман қўли берганда
жафо,
Омадинг келганда-кетганида ҳам,
Йиқилиб, қазоинг етганида ҳам,
Барибир, уни сев, қалбингда
бўлсин,
Она юртни севгил, бахт топасан
сен!

Баъзан шундай бўлар —
яккалигингда ҳам,
Йўлингни тўсганда бу ғоғлар баъзан,
Қаҳатчиликда ҳам, мўлчиликда ҳам,
Улфатчиликда ҳам, йўқчиликда ҳам,
Ҳамма вақт сев уни, эътиқодинг
ҳам,
Ишончинг, садоқат... бари, бари у!
Севгил, юрт ишқига қонганингда
ҳам,
Она юртни севгил то ўлгунингча!

Вера ИНБЕР

«Уста Ғиёс» ва унинг муаллифи

(«Ферганская весна» китобига сўзбоши)

1947 йили Москвада ўтказилган ёш ёзувчиларнинг биринчи Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчилари орасида ёш ўзбек шоири Мирмуҳсин ҳам бор эди. Унинг «Вафо» деб аталган дастлабки шеърлар тўплами ва «Уста Ғиёс» поэмасида ёш автор ижодининг ижобий томонлари, яъни совет ҳаётини яхши ҳис этиш, ҳаққонийлиги кўрина бошлаган эди. Шундай бўлишида шоирнинг табиий таланти асосий роль ўйнади. Лекин таржимаи ҳоли ҳам анча кўмак берди; меҳнаткаш оиласида ёшлигидан олган таълим-тарбияси, ўзбек адабиётини яхши билиши, матбуот ходимига зарур бўлган активлик, янги коммунистик жамият қураётган кишиларимиз билан доимо алоқада бўлиши—буларнинг ҳаммаси ўз таъсирини кўрсатди албатта.

Рус ўқувчисига ҳавола қилинаётган унинг «Фарғона баҳори» тўпламига янги асарлари киритилди. Автор ўзининг энг аввалги, етук бўлмаган шеърларини киритмай жуда мақбул иш қилган. Бу эса Мирмуҳсин—редактор, шоир—Мирмуҳсинни таҳлил қилганлиги бўлса керак. Бу нарса унинг 1947 йили нашр этилган йирик асари — «Уста Ғиёс» поэмасининг эндиликда яна ишланиб, яхшиланганидан ҳам сезилиб турипти. Эрта пишар ғўза сортига бағишланган «Ф-142» номли янги боб, ҳамда поэма воқеасини бир республика доирасидан олиб чиқувчи «Хотима»лар қўшилган. «Хотима»да кекса пахтакор Уста Ғиёсни тинчлик тарафдорлари Бутуниттифоқ конференцияси делегати сифатида кўрамиз. Мирмуҳсиннинг поэмалари ҳақида гапиришдан аввал тўпламга киритилган «Лирика» қисми тўғрисида ҳам икки оғиз гапирмоқчиман.

Бу қисмдаги шеърларга хос бўлган қайноқ лиризм, ўз гўзал Ватанини жондан севиш, гражданлик туйғулари шоирнинг жўшқин нафаси билан чамбарчас боғланиб кетгандир. Жонажон Ўзбекистоннинг иши ва кунлари, ажойиб кишиларини Мурмуҳсин конкрет, содда, ҳаяжонли деталларда куйлайди.

Шоир билан бирга биз колхоз йиғилишига ҳам кириб борамиз, ҳамда собиқ камбағал, темирчи Отаниёз, «ҳурматли лавозим» — колхоз раиси қилиб сайланганининг ҳам шоҳиди бўламиз. Биз, қарилигида ҳам ўз гўзаллиги, иффати йўқолмаган, сарв қомати букилмаган донгдор пахтакор Тожихонни кўриб қувонамиз.

Шоир ўз сатрлари орқали Ўзбекистон пахта далалари, боғлари, энг узоқ колхозларини бизга яқинлаштиради.

Китобнинг иккинчи қисмини уч достон: «Дўнан», «Яшил қишлоқ», «Уста Ғиёс» — ташкил этади.

«Яшил қишлоқ» поэмаси ҳам диққатга сазовордир. Унда ялангоч, қақраган чўлда яшнаётган қишлоқ барпо этилиш тарихи кўрсатилади. Поэма қаҳрамони, қишлоқ қурилишига бошчилик қилган—колхозчи Умурзоқ қийинчиликларга бардош беради. Лекин энг оғир дақиқаларда Умурзоққа уруш эсдаликлари ердамга келади. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси эди. У Днепрни кечиб ўтиш вақтини эслайди, унда чўлдагидан мушкулроқ эди албатта. Поэма қаҳрамонига шоирнинг ўзи ҳам кўмаклашади. Коммунистнинг иродаси барча қийинчиликларни енгади. Чўлда янги қишлоқ қад кўтаради. Далалар, боғ-роғлар уни қуршаб олади.

Мирмуҳсиннинг етук асари — «Уста Ғиёс»дир. У, қартайган бўлса ҳам юраги ёш миришкор—пахтакор. Уста Ғиёс ва унинг ҳамқишлоқларини моҳирлик билан тасвирлайди. Хасталикда ҳам енгилмас, чарчамас Ғиёснинг табиатини ажойиб сатрларда очиб беради.

Ҳақиқатдан ҳам мақтаса арзийдиган юмуш кўп. Вақт ўтади—колхозчилар меҳнати, селекция фани ёрдамида ўз орзулари — «Ф-142» деб аталган пахтанинг эрта пишар навини етиштирадилар.

«Фарғона баҳори» тўпламига кирган ҳаққоний, қайноқ ва жонли асарлар шубҳасиз рус ўқувчисини қобилиятли ўзбек шоири Мирмуҳсин билан қондош-жондош қилади, дилини яқинлаштиради.

Москва.

ГУРЖИСТОН

Руставели юрти, гўзал Гуржистон —
Осмонинг қалбингдек доим мусаффо.
Ўзбеклар саломин қабул эт, жонон,
Бузилмасин мангу метин саф асло!

Зилзила шаҳримга солганда ваҳшат,
Учиб келдинг, бургут, бўлдинг сен ҳамдард.
Деворлар дарз кетди, дил емади лат —
Қадрдон дўстларим, сиз эдингиз мард.

Навоий куйлаган гуржи жамолин,
Тоғ бургути каби йигитларинг бор,
Чинордай боқийдир кексалар умри,
Сенинг боғларингда доимо баҳор.

Эй, гўзал Гуржистон, эллик ёш қутлуғ!
Кўксинг доимо баҳор, тоғ бўлсин елка.
Ажралмас дўст қилди бир ғоя, бир туғ,
Минг яша, омон бўл, муқаддас ўлка!

Тошкент, 1971 йил.

ҚАЛЪА

Илма-тешик бўлган, ёнган оташда,
Брестнинг қирмизи ғиштини ўпаман.
Буюк бир тарих бор ҳар битта ғиштда,
Жасорати билан юрт қолди омон.
Бошимни эгаман сенга, эй қалъа!
Тенгсиз мардлик рамзи, муқаддас қўрғон.
Сени асрадилар ўғиллар қалб-ла,
Ҳар битта қалб бунда бўлди бир қўрғон,
Ҳар битта ғишт бунда ёвга сапчиди.
Ҳар битта баҳодир олди бериб жон,
Қалъа бўлди ҳар қалб қалъа ичида.
Ўлимларни енгиб, абадул-абад.
Яшайсан биз билан минг йиллар бирга.
Сарҳадда турибсан, ҳеч букилмас қад!
Ҳар қандай балони даф этмоққа қодир—
Сен мардлик қалъаси, қаҳрамон Брест!

ДИМОҒДОР

Ҳажвия

Қул-қул товуқ каби баъзи бировларнинг
Бурнидан ўсибди яна бир бурун...
Меҳнат қилмайди-ю тил ўлгур таранг,
Обрў талашади, талашар ўрин.
Димоғи осмонда, керилар аммо,
Қорнин ёриб кўрсанг чиқмайди алиф —
Эҳтиёт бўлинглар, дўстлар, доимо:
Димоғдорлик ўлсин, у юқумлик тиф...
Уларга аталган бу шеъримни ҳам
Ўқимайди, чунки димоғ осмонда,
Осмондан бир катта харсанг тушса-ю
Бурнини учириб, қилса шарманда!
«Войдод, харсанг тошинг учириб кетди—
Иккинчи бурнимдан қолмади нишон.
Одамларга қандай боқаман энди,
Бурнигинам энди қаққаймас бешон...»
Дўстлар! Димоғдорни ақл-ла уринг —
Шармандаси чиқсин, жазоси шундай!
Иккинчи бурнини яхшилаб буранг;
У йўқ бўлиб кетсин аччиқ тутундай!
1971, май.

Ҳажв ДАФТАРИДАН

Эътиқод ва муҳаббат ёнма-ён бўлгани маъқул, бири — қалб, бири — қанот.

* * *

Бир аёл боласини ғоятда яхши кўриши билан мақтанарди. Ҳа, ким ўз фарзандини ёмон кўрибди! Ҳамма болаларини яхши кўришдек фазилатга эга бўлган она ғоятда бахтлидир.

* * *

Шоир илгари ҳам кўп бўлган, ҳозир ҳам кўп ва бундан кейин ҳам кўп бўлади. Лекин халқи дилидагини топиб куйлай олганлар ўлмайди.

* * *

Пилла ҳам, бузоқбоши ҳам курт, кўринишига қараб баҳолама, бири — инсонга ипак беради, бири — мева илдизини кемириб қуритади.

* * *

Илмсиз ёзувчи — мушак, ярим йўлга кўтарилиб, бир жилва беради-ю, кейин тамоман сўнади.

* * *

Фирибгар усталик билан иш кўраркан, икки дўст иноқлигининг бузилиши ҳеч гап эмас. Дўстларнинг ёқалашишидан манфаатдор шахсдан ҳазар қил.

* * *

Ёмон таржима— ювинди, уни ичиб бўлмайди, ерга сепиб ҳам бўлмайди.

* * *

Айирлик бор, ақлилилик бор, уларни бир-бирига қўшиб бўлмайди; бири — ўз манфаатини, бири —эл манфаатини кўзлайди.

* * *

Чанг, аччиқ тутун бўлмаса инсон минг йил яшарди, деган эди ибн Сино. Эй буюк олим, дунёда ҳасад деган нарса бўлмаса-ю юз йил яшаганга не етсин.

* * *

Одамлар бошлиқнинг таланти, иш тутиши билан бирга унинг руҳига ҳам қарайдилар. Қовоқ солиб келган бошлиқни кўрган кишиларнинг ҳам беихтиёр қовоғи солинади. Бадфеъллик — ниҳоятда юқумли нарса.

* * *

— Иғвогар ким? — деб сўрайди бир ошнам.

— Ноқобиллигидан ҳаётда ўз ўрнини тополмаган шахс.

* * *

Юраги кир қаламкашнинг ҳаммани ҳаяжонга солувчи китоб ёзиб беришига ишониб бўлмайди. Бундай қаламкаш азада кўзига тупук суртиб йиғлаган хотинни эслатади.

* * *

Қуёш ҳамма ерга бир хил нур сочгани билан гулзорда гул, мағзавадан сассиқ алаф унади. Фарзанднинг безорилиги учун ота ҳам жавобгар бўлгани, гарчи аччиқ бўлса да, маъқул тадбир.

* * *

Қилган яхшилигини миннат қилиб юрадиган кишининг олиб-сотардан фарқи йўқ.

* * *

Ҳайитбой оқсоқол деган колхоз раиси софдиллиги билан машҳур эди. Ўзи ҳам минг йилдан бери раислик қилиб, печатни ҳеч кимга бермасди. Қишин-ёзин эгнида яктак — кўкси анордек қип-қизил, саломат юрарди. Шу одам на пенициллинни билган, на пирамидонни, на ғийбатни... Ўзининг айтишича дорилар эмас, офтоб нурлари кўксидаги ғуборни тамоман куйдириб юборган экан.

* * *

Қоплонларнинг олишуви — лайчаларнинг бахти, бирон нималик бўлиб қолишади.

* * *

Китоб ўқимайдиган бошлиқ — шўримиз, у на санъатнинг на адабиётнинг, на илмнинг қадрига етади.

* * *

Сичқон филга тикилиб туриб: Сен менинг узоқ аждодимсан, сен билан фахрланаман, деган экан...

ҚАТРАЛАР

СУНБУЛ

Бир хонанда «Сочи сунбул» деган ашулани ўн йилдан бери беҳисоб айтарди. Сунбул нималигини билмасди ҳам...

Сунбул. Ботаниклар маълумотича соябон гуллилар оиласига мансуб гиёҳ бўлиб, чўл, адирда ўсади. У етти-саккиз йилда вояга етиб, ҳаёти мобайнида бир марта чиройли гуллайди, меваси ерга тўкилиши билан ўзи ҳам қурийди.

Эй, хонанда, асло қурима, аммо сунбулдек озроқ, созроқ гулла.

Муслиҳиддин Саъдий ҳам бундай хонандалар ҳақида шеър айтибди:

«Хуш овоз хонанданинг қўшиғи истироҳат.

Сен қандай хонандасан, жим турсанг жонга роҳат!

КАМОН УСТАЛАРИ

«Ғарблик бир» файласуф» нурафшон шаҳримга Совет шарқининг буюк шоири Ғафур Ғуломга туҳмат қилган эди. Гапининг мазмуни —бизни бадавий ва шоиримизни маддоҳ деган эди. Бундан бир минг бир юз йил аввал Абулқосим Фирдавсий»:

«...Бимолид Чочи камонро ба даст,

Ба чарми гавазн андар овард шаст...»

Шаҳаримнинг ўша усталари ясаган жез ўқ ўша шаллақи «файласуф» бўғзига қадалсин!

Яъни Рустам Чоч (Тошкент) камонини қўлига олиб, тахт турди деган экан.

ЮМРОН

Болаларини ташлаб кетган, ёки алимент тўлаб «виждонини тинчитган» шахсни юмронга ўхшатса бўлади. юмрон бирон нимадан чўчиса, бағрига босиб ётган болаларини биттталаб еб адо қилади.

МАШОЙИХЛАР ДЕГАН...

Созанда сози, шоир шеъри, адиб китоби... билан тирик. Адабиётшунос танқидчи ўз фикру мулоҳазалари билан тирик. Баъзи танқидчилар кўп йиллардан буён сукут сақлашади. Не чора, оғзидан сўзи чиқмагунча нодон ҳам донодек кўриниб туради, деган машойихлар.

УҒРИЛАРНИНГ «ПИРИ»

Инглизлар буюк шоир Лутфийнинг қўлёзмасини ўғирлаб кетиб, Лондон музейига сотишган эди. Бундан кейинги юз йиллар давомида ҳам ўзбек тадқиқотчилари ўз шоирларини ўрганиш учун Лондонга мурожаат қиладилар. Фотокопиясини тиллага сотиб олиб, ўз шоирларини ўргандилар.

Мулла Насриддин мундоқ ўйлаб туриб, мана ўғрлик, —деди ўзига ўзи, — баъзилар қовун ўғирлайди, баъзилар пул... Инглизлар нимани ўғирлашни биларканлар...

ДУШМАН ҲАҚИДА

Қурол-яроғ ушлаб, жанг майдонига тушганимда душман билан рўбарў бўламан ва олишаман, деб кўп фаромуш бўлаверма, баъзан у сен билан ёнма-ён юради, — қора юракни пайқамайсан... Алишер Навоий бу ҳақда демиш: «Душман кўзингга кўринмагани билан ундан бепарво бўлма, шамол ҳам кўзга кўринмай келиб шамни ўчиради...»

Поччаевча «интизом»

ЮМОР

Эрталаб деб аташ жоиз бўлса, Поччаев эрта билан соат ўн иккиларда маҳкамага кириб келди. Ҳа, ишқилиб келди-ку, келмаганда нима қилардингиз! Қориндор ва димоғдор бу кимса шаҳримиздаги маҳкамалардан бирида бошлиқ, унинг лоқайдлиги, яхши ишламаслиги учун вазифасидан четлатилишидан қўрқмайди, чунки ошна-оғайнилари бебурд бўлишига йўл қўймасмиш. Унинг назарида вақтида, яъни бошқалардек эрталаб соат тўққизда хизматга келиш баобрў одамларга ярашмасмиш, қанчаки кечроқ келиб, кишиларни интизор қилса, амалдорлиги шунча сезилармиш... Поччаев лимонли чой ичади, лекин буфетчига ҳеч ҳақ тўламайди — текини лаззатлироқ. У баъзан уч-тўрт кун хизматга чиқмай уйида ётади; ўқиса ҳам, ўқимаса ҳам бўлаверадиган нарсалар ёзиб шунинг устида «бош қотиради». Ора-чора баъзиларга таҳассуф қилиб станционарда ҳам ётади — ўзига тобе кишилар: «Ана, Поччаев унча-мунча жойда эмас, станционарда ётибдилар» дейишсин учун. Ҳа, ишлаб чарчаган Поччаев тиниқиб олсин, унинг саломатлиги халқ учун ғоятда зарур!

Маҳкамадаги уборшица Ойша холанинг тили келишмай: «Поччаевнинг бўчкаси оғриб қолибди», деб хабар қиларди. Шу хотин ҳайрон қоларди; ўғли Нормамат эрталаб соат саккиздан йўлга чиқиб тўққизда ишга тушади. Етти соат вагранка ёнида ишлайди. Қора терга чўмилиб чўян эритади, уни қолипларга қуяди... Уйга келиб хотинига қарашади, болалари билан томошага боради...

Поччаев ўқиган, унинг бу афзал томонини ҳисобга олмай илож йўқ. Тўғрироғи, уни халқ ўз пулига ўқитиб одам қилган. У ҳозир қимирласа- қимирламаса ҳам пулнинг ўзи оқиб келаверади. У хизматга келадими, келмайдими, сўрайдиган одам йўқ — ким уни прогулчи деб аташи мумкин?! Ойша холанинг айтишича уни худодан бўлак бандаси ҳеч суриштириши мумкин эмас эмиш.

Мана шу одамни ҳаммамиз танийми з, унинг тўралиги эмас, виждонсизлигини ҳам биламиз. Наҳотки бирон дадилроқ одам, ҳой, хумпар, ишлайсанми ёки алдаб юраверасанми, демаса! Лекин ҳушёр бўлинг, Поччаев, тўғри сўз учун сизни бошқача йўл билан чалиши ҳам мумкин. Қўрқмаслик керак, халқ бор.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ТОШКЕНТ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ БИР ҲАФТАЛИК ПРОГРАММАСИ

31 МАЙ ДУШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.35 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 17.40 «АХБОРОТ» информацион программаси. 17.55 Қозоқ адабиёти классиги шоир АБАЙ туғилган куннинг 125 йиллигига бағишланган юбилей кечаси. Алишер Навоий номидаги Давлат Академик опера ва балет катта театридан олиб кўрсатилади. **Ўзбек тилида:** 19.30 «АХБОРОТ» информацион программаси. 19.45 «10 минг бола ва яна бир бола». Бадиий фильм. 21.00 Оламда нима гап? 21.30 КПСС XXIV съезди қарорлари ҳаётга. Қишлоқ хўжалиги фильмлари телевизион фестивали. 22.05 Телевизион театр. Жулис Фейфер. «Оқ уйдаги қотиллик». **Москва кўрсатади.** 24.00 «ВАҚТ» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Беш йиллик марралари. Телеочерк. 18.05 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильмлар. 18.20 Ўқувчилар учун Коволевда яшнаган боғлар. 18.45 Канада коммунистик партиясининг 50 йиллиги олдидан. Канада Коммунистик партияси бош секретари Нильям Каштан билан суҳбат. 19.00 Рангли телевидение. Музикали лента. 20.05 Янгиликлар. 20.10 Рангли телевидние. «Орадан 20 йил ўтгач». А. Дюманинг шу номли романи асосида ишланган телевизион спектакль премьераси. 1-қисм. 21.45 Концерт студияси таклиф қилади. «Воронеж давлат рус халқ хорининг концерти». 23.05 Эфирда «Молодость», «Диққат! Ўткир зеҳнлилар».

Учинчи программа. 18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

1 ИЮНЬ СЕШАНБА

БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Рангли телевидение. «Қандай қилиб катта бўлсам экан». Болалар учун мультфильм. 17.45 Ўқувчилар учун. «Қўшиқларимиз парвоз эт!» 18.30 «Миллионлар ленинча университети». **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Бахтли болалик. Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунига бағишланган кўрсатув (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.40 «АХБОРОТ» информацион программаси. 19.55 КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! **Ўзбек тилида:** 20.25 Поэзия сағолари. Шоир Ҳамид Ғулом студиямиз меҳмони. 20.45 «АХБОРОТ» информацион программаси. 21.00 Ленин мукофоти лауреатлари. Композитор Арам Хачатурян. 21.50 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 22.15 «Тошкент нон шаҳри». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Изостудия — 20 ёшда. 18.40 Врач маслаҳати. 18.55 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.00 Музикали календарь. 19.30 «Самоцвет» тележурнали. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение. «Орадан 20 йил ўтгач». А. Дюма романи асосида ишланган телевизион спектакль премьераси. II қисм. 21.25 РСФСР халқ артисткаси М. Исакова билан учрашув. 22.40 Эфирда «Молодость», «Публицист» студияси кўрсатади.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 19.00 Абитуриентлар учун. Физика. 20.00 Ўқитувчилар учун консультация. «Янгича система — янгича иш». 20.30 «Техника воситалари ҳар бир мактабга». **Рус тилида:** 21.00 «Сен етим эмассан». Бадиий фильм.

2 ИЮНЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.00 Ўқувчилар учун. «Оталаримиз жасорати». 18.25 «АХБОРОТ» информацион программаси. (рус тилида). 18.40 «Рус музикаси алломалари». Биринчи кўрсатув. 19.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ҚАЙРАТ» (Олмаота) — «НЕФТЧИ» (Боку). Олмаотадан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «АХБОРОТ» информацион программаси. 21.15 «Ўзбекистон чорвадори» программаси. 21.45 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.30 Олимпиада турнирининг саралаш ўйинлари. СССР (Олимпия) терма командаси — Голландия терма командаси. Танаффус вақтида киножурнал. 00.15 «ВАҚТ» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Қушлар фабрикаси. Телеочерк. 18.05 Ўқувчилар учун. «Музикали альбом». 18.30 Социализм дунёси. 19.00 Концерт. 20.00 Рангли телевидение. «Орадан 20 йил ўтгач». А. Дюманинг шу номли романи асосида ишланган телевизион спектакль премьераси. Учинчи қисм. 21.00 Янгиликлар. 21.05 Рангли телевидение. Бадиий фильм. 22.15 Рангли телевидение. «Қадимий рус чинни асбоблари». **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Қиз ўғирлаш». Бадиий фильм. (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 **Ўқув кўрсатувлари программаси.** Абитуриентлар учун математика. **Рус тилида:** 21.00 «ДИҚҚАТ, газ». Реклама. 21.30 Эстрада концерти.

3 ИЮНЬ — ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Болалар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 18.05 Концерт. 18.30 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 19.20 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «МАРДЛИК — МАНГУЛИК» 19.55 «Таниши: «Гулёр» вокал квартети». 20.25 «АХБОРОТ» информацион программаси. 20.40 «Оғиш бурчаги». Бадиий фильм. 1-серия (рус тилида). 21.50 КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! Сирдарё зарбдор қурилиши. 22.10 Ўзбекистон XV спартакиадаси якунлари. 22.30 Ш. Қурбонов «Фироғингда». Ҳамза номидаги Қўқон драма театрининг спектакли. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Болалар учун мультфильм. 18.20 «Чук ва Гек» бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 19.00 Бутуниттифоқ радио ва телевидениеси рус қўшиқ хорининг концерти. 19.45 «Петр Соколовнинг ранглик ҳаёти». Ҳужжатли фильм. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение. «Мавзу вариациялари билан». 21.25 Рангли телевидение. Телевизион миниатюралар театри. «Бизнинг қўшнилар». 22.20 Камер оқшомлар. А. Пушкин лирикаси композиторлар асарларида.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Диққат, душман яқинлашмоқда». Телефильм. 20.45 Аёллар, сизлар учун. 21.05 «Хўжа Насриддиннинг 12 мозори» бадиий фильм.

4 ИЮНЬ — ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Эшиттиришлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Санъат ҳақида ҳикоялар». 18.00 Актуал камера. 18.45 Рангли телевидение. «Ўрмон фантазияси». Ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.05 Болалар учун мультфильм. 19.25 «АХБОРОТ» информацион программаси. 19.40 «Оғиш бурчаги». Бадиий фильм 2-серияси. **Ўзбек тилида:** 20.50 «АХБОРОТ» информацион программаси. 21.05 «Актёрлар ва роллар». Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист. 3. Мирзатов. 22.05 Миллионлар иқтисод университети. 22.20 «Шоислом Шомуҳамедов. Ижодий портрет. 22.50 Кинопублицист экрани. 23.50 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади:** 24.00 «ВАҚТ» информацион программаси. 00.30 Бутуниттифоқ комсомол қўшиқлари фестивалининг давоми.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 «Яхши кайфият» Музикали программа (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.00 «Цирк чироқлари». 19.45 Ҳужжатли фильм. 20.05 ЯНГИЛИКЛАР. 20.15 Рангли телевидение. «Ўқ овози». Бадиий фильм. 21.30 Ёзувчи минбари. 22.30 Бутуниттифоқ комсомол қўшиқлари фестивалининг очилиши. Ворошиловград шаҳридан олиб кўрсатилади.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 Фортепьяно куйларидан концерт. 20.40 «Тўлқинда — 02». 20.55 «Каховкалик артист». Бадиий фильм.

5 ИЮНЬ — ШАНБА

Биринчи программа. 9.55 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 10.00 Болалар учун кинофильм. 10.20 «Дўстлик чаманзори». Концерт. **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Халқ телевизион университети. Фан ва техника факультети. 11.45 Маданият факультети. «Кинорежиссёрлик санъати». 12.30 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 12.45 Кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Порлоқ юлдузча». 13.15 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. 13.45 Рангли телевидение. «Арғимчоқ». 14.30 «Прогресс интирвизион журнали». **Тошкент кўрсатади.** 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 17.10 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари». Тележурнал. 18.10 «Чинакам халқ ҳокимияти». 18.25 Рена Ғолибова куйлайди. Фильм-концерт. 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «АРАРАТ» (Ереван). Танаффус вақтида «АХБОРОТ» информацион программаси. 20.45 «Ялла ва рақслар». **Москва кўрсатади.** 21.35 Большой театр меҳмони. 23.30 «ВАҚТ» информацион программаси. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 15.00 Рангли телевидение. «Ҳаётда санъат». 15.40 Музикали учрашувлар. 16.15 Совет киноси тарихи саҳифалари. «Комсомольск». Бадиий фильм. 18.00 Халқаро программа. 18.40 Эстрада куй ва қўшиқларидан концерт. 19.45 Рангли телевидение. «Рязань тупроғи». 19.55 ЯНГИЛИКЛАР. 20.00 Рангли телевидение. «Садко». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 21.35 Цирк программаси. 22.15 Халқ номзодлари. 22.30 «Саёд қўнғироғи». Бадиий фильм.

Учинчи программа. 18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

6 ИЮНЬ — ЯКШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.25 Кўрсатувлар программаси. 9.30 «Оркестрда фақат болалар» (рус тилида). 10.20 Болалар учун мультфильм. 10.30 Болалар учун концерт. (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 «Диққат, юрак». Совет кардиолог олимларининг янги ютуқлари ҳақида кўрсатув. 11.50 «Олатов» эстрада ансамблининг концерти. 12.30 «Парижга элитувчи йўллар». Телевизион бадиий фильм. 13.00 Музикали киоска. 13.30 Фан оламида. 14.00 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильмлар. 14.30 Болалар учун «Сознинг янграт. ёш музыкант». Чехословакиядан олиб кўрсатилади. **Тошкент кўрсатади.** 16.55 Кўрсатувлар программаси. (ўзбекча). 17.00 Мультфильм. (Болалар учун). 17.10 Ёзувчилар болаларга. Ҳайриддин САЛОҲ. 18.00 «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 18.20 Халқ жасорати йилномаси. Қарши кундалиги. 18.30 «Объективда киноҳаваскорлар». Кинокўрсатув (рус тилида). 19.25 «АХБОРОТ» информацион программаси. 19.45 «Анна Каренина». Бадиий фильмнинг 1-серияси. 21.05 Пилла — давлатга. 21.25 Область театрлари артистлари. Ширин Рамазонова. 22.15 «Анна Каренина». Бадиий фильмнинг 2-серияси. 23.50 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 24.00 «ВАҚТ» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 10.00 Абитуриентлар учун. Физика. 11.00 Абитуриентлар учун. Математика. 12.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тилидан 30-машғулот. **Москва кўрсатади.** 15.00 Рангли телевидение. «Максимка». Бадиий фильм. 16.30 Санъат оламида. 17.00 Саҳна усталари билан учрашувлар. 18.00 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. Қизил Байроқли Одесса ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 18.30 Қишлоқ меҳнаткашларига. 19.00 Бадиий гимнастика бўйича халқаро мусобақалар. ГДР — СССР. Берлиндан олиб кўрсатилади. Ёзиб олинган. 19.45 Беш йиллик марралари. 20.00 Рангли телевидение. Киносаёҳатчилар клуби. 21.00 Эфирда «Молодость». 22.45 Спорт программаси.

Учинчи программа. 17.00 ФРУНЗЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28 V да **Дон Карлос**, 29 V да **Дон Кихот.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28 V да **Парвона**, 29 V да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28 V да **Тошболта ошиқ**, 29 V да **Паранжи сирлари**, 30 V да **Ажаб савдолар.**

Кино

28 МАЙДА

ҚИШКИ БИНОДА

Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «КЎКЧА» (кеч 6 ва 8.45 минутда).

Яхши жойлашибсан — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8, 10 да).

Хаёлий бахт — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9.45 минутда).

Том Жонс (2 серия) — «ЧАЙКА» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Хаёлий бахт — ТЕЛЬМАН НОМЛИ.

Катта сайр — «ФЕСТИВАЛЬ».

Белоруссия вокзали — «ХЕВА».

29 МАЙДА

ҚИШКИ БИНОДА

Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Самурайлар байроғи (кундуз соат 12, 3 да). **Яхши жойлашибсан** (кеч соат 6, 8, 10 да): — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Спорт, спорт, спорт (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6, 8 да), **Севги мавсуми** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Катта сайр — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Том Жонс — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Самурайлар байроғи — ТЕЛЬМАН НОМЛИ.

Катта сайр — «ФЕСТИВАЛЬ».

Белоруссия вокзали — «ХЕВА».

---

9 июнь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика бўлимларининг механика-математика мутахассислиги бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Астрономия кўчаси, 33-уй)да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ф. Гималитдинов: «Суюқликка тўйинган ихтиёрий цементлашган эластик ғовак муҳитлардаги динамик процессларни характеристкалар методини қўллаб электрон ҳисоблаш машиналарида ҳисоблаш» деган темада;

С. С. Мосолова: «Функционал тузатишларни ўрталаштириш усули билан айрим оператор тенгламаларни ечиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

---

10 июнь кундуз соат 12 да Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

И. Н. Фелициант: «Ҳар хил қатламли грунтларда сув ва тузларнинг қонуний ҳаракати» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Орджоникидзе райони 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

---

10 июнь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, химфак, кутубхона зали)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Д. А. Иноятова: «Баъзи бир дипиридлар қаторида Чичибабин реакцияси» деган темада;

Н. Исмоилов: «Крезолларни циклоалкиллаш, арилалкиллаш ва олинган ҳосилаларнинг баъзи бир реакцияси» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

---

10 июнь кундуз соат 3 да Тошкент халқ хўжалик институтининг илмий совети (Олмазор кўчаси, 183-уй)да иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Х. Муҳитдинов: «Тракторчи-машинистлар меҳнатига ҳақ тўлашни такомиллаштириш ва ошириш йўллари (Ўзбекистон ССР колхозлари мисолида)» деган темада.

И. Османов: «Тўқимачилик маҳсулотлари техникасига тааллуқли ярим фабрикатлар ишлаб чиқариш структурасини оптималлаштириш (Ўрта Осиё мисолида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

ИШГА ТАКЛИФ:

БУТУНИТТИФОҚ «КАСКАД» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЛОЙИҲА-МОНТАЖ ИШЛАРИ БЎЙИЧА ЎРТА ОСИЁ БОШҚАРМАСИГА

(Афшон кўчаси, 48-уй)

жойларда ишлаш учун инженерлар; математиклар, программа тузувчилар, ҳисоблаш техникаси бўйича электрчилар, автоматика ва телемеханикадан; радио инженерлари, радио аппаратурасини бошқарувчи техниклар, электрон-ҳисоблаш машиналарига механиклар, 4—6 разрядли ускуналар монтажи бўйича монтажчилар:

Тошкентда ишлаш учун 3—6 разрядли алоқа монтажчилари; кабелчилар, қалайловчилар, линия монтажчилари, АТС ускуналарини монтажчилари, автослесарлар, шоферлар, тракторчилар, пайвандловчилар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар.

КЕРАК

МАХСУСЛАШТИРИЛГАН «ОРГТЕХСТРОЙМАТЕРИАЛИ» КОНСТРУКТОРЛИК ТЕХНОЛОГИК БЮРОСИГА

(Ш. Руставели кўчаси, 2-проезд, 2-уй, телефон 53-57-18)

Инженерлар: автоматлаштирилган бошқариш системасини лойиҳалаш ва тадбиқ этиш бўйича, иқтисодий информацияни механизациялаш йули билан қайта ишлаш, конструкторлик ишлар учун қурувчилар, электрчилар; техниклар: топографлар, электрчилар, иссиқлик техникаси ускуналари бўйича мутахассислар, 5, 6 разрядли электрчилар, электр ускуналарини созлаш бўйича тажрибаси борлар, электр монтёрлар, газ ва электр пайвандчилар, вақтбай-мукофотли иш ҳақи билан слесарлар, табиий тошдан, гранитдан, керамика, пластмасса ва шишадан сувенирлар ишлаб-чиқариш бўйича МУТАХАССИСЛАР ва усталар

КЕРАК

ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИНИ ИШГА ТУШИРИШ ВА МОНТАЖ ҚИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

(1-Сапёрная кўчаси, 27-уй, телефон 55-08-93)

Тошкент участкасининг объектларида ишлаш учун кранчи-шоферлар (меҳнат ҳақи-шартнома бўйича), **слесарлар, 5—6 разрядли пайвандчилар**

КЕРАК

Меҳнат ҳақи-ишбай ва вақтбай-мукофотли.

Командировка ҳақи ва район коэффициенти тўланади.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА ЗАВОДИГА

(Пролетар кўчаси, 13-уй).

шоферлар, тракторчилар, созловчилар, радиомонтёрлар, сантехник-слесарлар, тузатувчи-слесарлар, силлиқловчилар, электромонтёрлар, токарлар, фрезерчилар, автослесарлар, юкчилар, аккумуляторчилар, графит бўйича пармаловчилар, кислород ускуналари аппаратчилари, қалайловчилар, йиғувчилар, контролёрлар, операторлар, фаррошлар, гардеробчилар, синовчилар, травильшица (хотин-қизлар)

КЕРАК

ЛЕНИН РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИГА

(1-Кафанов тупиги, 5-уй)

буфетчилар, официантҡалар, ишчилар, идиш-товоқ ювувчилар

КЕРАК

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОСЕТЬСТРОЙ» ТРЕСТИГА

(Глинка кўчаси, 19-уй)

план бўлими бошлиғи (қурилиш ташкилотларида иш тажрибасига эга бўлган).

КЕРАК

2-НОН КОМБИНАТИГА

(Нижегородская кўчаси).

таъминотчилар, ҳисоб ишчилари, иқтисодчилар, ҳар хил касбдаги ишчилар

КЕРАК

Тошкент, шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

28, 29, 30 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССР халқ артисти ГАВҲАР РАҲИМОВА;

Ансамблнинг музика раҳбари — Қодир БОБОЖОНОВ.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Хожихон БОЛТАЕВ, Коммуна ИСМОИЛОВА;

Ўзбекистон ССР халқ достончиси Қурбонназир АБДУЛЛАЕВ (Бола — Бахши):

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сорахон ОЛЛОБЕРГЕНОВА, Сора-Биби АХМЕДОВА, Улли-Биби БОЙЖОНОВА, Норбек АБДУЛЛАЕВ, Солай ОРТИҚОВ, Матниёз ОЛЛОБЕРГЕНОВ:

VI Жаҳон фестивалининг лауреатлари: Гулсара ЁҚУБОВА, Отамурод ҲОЖИЕВ, Отажон РАЖАБОВ;

Солистлар: Нурмуҳаммад БОЛТАЕВ, Шариф СУЛТОНОВ, Отахон МАТЁҚУБОВ, Мурод ЖУМАБОЕВ, Ражаб ИСМОИЛОВ;

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программачи — Назрулла ЁҚУБОВ олиб боради.

ПРОГРАММАДА: халқ ашула, куй рақслари, мақом ва достонлардан парчалар, Ўзбекистон композиторлари асарлари.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

Телевизор

28 МАЙ ЖУМА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.50 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.55 Болалар учун. Мультфильм. 19.05 «Ахборот». информацион программаси. 19.20 «Ватанимиз кўриқчилари». Чегарачилар кунига бағишланган кўрсатув. **Ўзбек тилида:** 19.40 Сайловдан сайловгача. 20.00 Ота-оналар университети. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Олтин водий». Қишлоқ хўжалик ходимларига бағишланган махсус программа. 22.10 «Ўғирланган». Бадиий фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Кшчи оиласидан репортаж. **Москва кўрсатади.** 18.30 Чегарачиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 19.35 Янгиликлар. 19.45 Рангли телевидение. «Парижнинг қизил елкани». Ҳужжатли фильм. 21.05 «Березка». Давлат хореографик ансамбли концертининг биринчи бўлими. 22.05 «Нариги қирғоқдаги пристань». Телевизион бадиий фильм премьераси. 23.15 Концерт.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 20.00 Симфоник куйлардан концерт. (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 20.40 «Тўлқинда — 02». 20.55 Эстрада концерти. 21.25 Реклама. 21.35 Врач маслаҳати. 21.50 «Суна». Бадиий фильм.

29 МАЙ ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 9.45 Кўрсатувлар программаси. 9.50 «Таня ва икки мушкетёр». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Халқ телевизион университети. Фан ва техника факультети. 11.45 Маданият факультети. Совет киносининг жанр ва турлари. 12.30 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 12.45 Концерт. 13.30 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. 14.00 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Келинг, бирга ўйнаймиз». 14.30 Минск трактор заводи 25 ёшда. **Тошкент кўрсатади.** 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Кичкинтойлар учун. «Қувноқ давра» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 17.30 «Ахборот» информацион программаси. 17.45 Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.05 Халқ талантлари. Адолат ВАҲОБОВА. 18.35 «Ахборот» информацион программаси. 18.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Рангли телевидение. «Биринчилар ва сўнггилар». Фильм-спектакль. 21.00 Кинопанорамалар. 22.40 Халқаро программа. 23.05 «Берёзка» Давлат хореографик ансамбли концертининг иккинчи бўлими. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Ўқув кўрсатувлари программаси. 11.00 Ота-оналар учун консультация (ўзбек тилида). 11.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тилидан 29-машғулот. 12.00 Электроника техникаси (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 15.00 Музикали турнир. 16.00 Урал телевидение студиясининг программаси. 17.00 Мактабга ёрдам. «Бадиий асарларни экранлаштириш». «Гобсек». Бадиий фильм. 18.15 Рангли телевидение. «Ҳайвонот оламида». 19.20 «Ниқобсиз зўравонлар». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Мўъжизалар маскани» Цирк программаси. 20.40 «Фан» программаси. 21.10 «Назм ва наво». 21.50 «Казаклар». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.25 Экран — болаларга. **Рус тилида:** 18.40 «Гулхан» тележурнали. 19.10 Янгиликлар. 19.20 Москва кўрсатади. 20.00 Хўжаликнинг асосий тармоғи. 20.20 Маданият телевизион университети (тожик тилида). 20.50 Оқшом эртаклари. 21.00 Москва кўрсатади. Кинопанорама. 22.30 Янгиликлар (тожик тилида). 22.45 Концерт (тожик тилида). 24.00 Москва кўрсатади.

Радио

28 МАЙ ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Коммунизм қурилишининг ҳал қилувчи кучи». Суҳбат (ўзбекча). 18.10 Республикада хизмат кўрсатган артист М. Убайдуллаева ижросида қўшиқлар. 19.20 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (татарча). 20.00 «Узбекистан индустриальный» радиожурнали. 20.30 Қурувчилар учун концерт. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 «Сурхондарё тароналари». Музикали эшиттириш. 22.30 Адабий-драматик эшиттириш (ўзбекча).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Дўстларимиз қўшиқлари. 19.30 «Шу куннинг қаҳрамонлари». Адабий эшиттириш (русча). 20.00 «Шашмақом»дан парчалар. 20.30 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқ ва романслари. 20.50 «Олим Исоқовнинг диссертацияси». Очерк (русча). 21.00 Жаҳон прогрессив адабиёти. Грек ёзувчиси М. Александропулоснинг «Булутлар» ҳикояси (ўзбекча). 21.40 Москва.

29 МАЙ ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6. 15 Тонги концерт 8. 25 Халқ талантлари концерти. 9.30 Якка созларда ижро этиладиган енгил куйлар. 10.10 «Гулшан радиожурнали. 11.15 Янги грампластинкалар. 12.15 Сайловчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 13.30 Ж. Оффенбах куйлари. 15. 10 «Правда» газетасининг обзори. 15.20 «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» радиожурнали (русча).

16.10 «Музикали Тошкент». Эшиттириш. 17.20 Уйғур куйлари. 17.50 «Идеология ва ҳаёт» (ўзбекча). 18.00 Чўлқуварлар учун концерт. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.00 «Сайловлар ҳақида консультация». Микрофон олдида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Советлар бўлимининг катта инструктори Х. Ғуломов (ўзбекча). 20.15 «Қишлоқ радиоклуби». 21.00 Москва. «Совет Иттифоқига хизмат қиламан...». 21.30 Жонажон ўлка ҳақида қўшиқлар. 22.20 Дам олиш концерти. 23.10 Фурқат лирикаси. 24.00 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 «Ленин яшаган ва ишлаган жойларда». Радиоҳикоя (ўзбекча). 19.30 Оқшом музикали учрашувлари. 20.00 Дала меҳнаткашлари учун концерт (тожикча). 20.30 Халқ куйлари. 20.50 «Беш йилликда кўзда тутилган тадбирлар» (русча). 21.10 «Татар ёзувчиларининг янги китоблари» (татарча). 21.30 Эстрада-рақс концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 «Композитор Ц. Франк». Музикали очерк. 15.00 Уйғун. «Парвона». Ҳамза номли театр спектаклининг монтажи.

17.00 И. Архипова куйлайди. 18.00 «Зайнаб ва Омон» операсининг монтажи. 19.00 «Гулшан» радиожурнали.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 28 МАЙ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 33-29-33, 33-29-09 масъул секретарлар — 33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар — 33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари — 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2563. Р—02552.